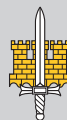

Defensor Patriae

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti 3/2010

DEFENSOR PATRIAE

Maanpuolustuskorkeakoulun lehti
3/2010

TOIMITUSNEUVOSTO

Päätoimittaja kommodori
Aulis Minkkinen 0299530102

Toimituspäällikkö
Harri Valtonen 0299530119

Sihteeri
Paula Helin 0299530120

Kieliasiantuntija
Sara Hännikäinen

Arkistinhoitaja
Päivi Vestola

Sotilaspastori
Janne Aalto

Komentajakapteeni
Juha Torkkeli

Suunnittelija
Anssi Saari

Perinneyhdistys
Esko Vaahtolampi

Kuvat
MPKK, ellei toisin mainita

Taitto
Tiina Kokkonen

Kannen kuva
Jarno Riipinen

Takakannen ilmoitus
Zeeland

Painopaikka
Edita Prima Oy, Helsinki 2010

Osoitteenmuutokset
rekisterit@edita.fi
Sähköpostia lähettäessäsi
mainitse lehden nimi

ISSN-L 1798-162X
ISSN 1798-162X

441 002
Painotuote

- 3 **Pääkirjoitus**
Päätoimittaja, hallintojohtaja Aulis Minkkinen
- 4 **Näkymiä**
Rehtori kenraalimajuri Vesa Tynkkynen
- 6 **Sekakalaa**
Aulis Minkkinen
- 10 **Tulin, näin ja valitsin**
Ev evp Antti Myyryläinen
- 15 **Lyhyesti**
- 16 **Väki vähenee, testit lisääntyvät**
Professori Jukka Leskinen
- 20 **Rakennusrintaman kuulumisia**
Hallintojohtaja Aulis Minkkinen
- 24 **Miten meni Afganistanissa?**
*Majuri Marko Korpela, kapteeni Sami Rautio,
kapteeni Mikko Kuokka ja sotilaspastori Janne Aalto*
- 32 **Säätiöltä lisäpontta tutkimuksen tekoon**
Erikoistutkija FT Joonas Sipilä
- 36 **Tutkittua ja julkaistua - uusinta MPKK:lla**
- 38 **Luutnantin puhe**
Luutnantti Samuel Siljanen
- 42 **Yhteiskuntaopin opettajat strategien koulutuksessa**
Hannu Aaltonen
- 44 **MILjazzin suosio kasvaa**
- 46 **Perinnepalsta**
Stig-Göran Grönberg
- 51 **Luettua**
- 52 **Laadunedistämisajoneuvo LEA M/10**

Henkilöstöalan kiemuroita

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstövoimavarojen johtaminen on jatkuvaa tasapainoilua henkilötövuosi- ja palkkarahakiintiöiden ja rekrytointipaineiden välillä. Kuluvana vuonna tasapainoilu on onnistunut sikäli erinomaisen hyvin, että korkeakoulu on tuloraporttien perusteella ainoa Pääesikunnalle raportoi-va joukko, joka ennustaa pysyvänsä sekä henkilötövuosikertymän että palkkabudjetin osalta annetuissa enimmäiskehyksissä. Koska tilanne näyttää varsin hyvältä, niin loppuvuonna ei tarvitse ottaa käyttöön rekrytointikieltoja nykyistä linjaa laajemmalti. Riittää, että toimitaan, kuten tähänkin asti: jokainen rekrytointi harkitaan erikseen ja rivistössä olevat aukot kohdennetaan sinne, missä niistä on vähiten haittaa.

Homma siis toimii, mutta silti jotenkin harmittaa. Jotakin perustavaa laatua olevaa mätää on järjestelmässä, jossa on jatkuvasti huolehdittava siitä, että noin kymmenesosa viroista pidetään tyhjänä. Pääesikunnan antama henkilötövuosikiintiö sallii kyllä teoriassa 95%:n täyttöasteen, mutta kun esiupseeri- ja yleisesikuntaupseerikursilla opiskelevat omat työntekijät raksuttavat myös henkilötövuosia, niin heidän tilalleen rekrytoidut henkilöt aiheuttavat HTV-kertymän tuplaantumisen. Tämä on tietenkin kurottava kiinni pitämällä muita virkoja tyhjänä.

Upseerien rekrytoiminen korkeakoululle on edelleenkin ajoittain turhan haasteellista. Erityisesti nuorempien upseerien osalta ollaan tilanteessa, jossa ristiveto on ajoittain rankkaa ja luovuttavan osapuolen on vaikeaa ymmärtää, että paras aines opettajiksi merkitsee parasta mahdollista lopputulosta myös puolustushaarakalle. Jotta suunnitelmallisuus lisääntyisi, on nuorten upseerien parhaimmistolle luotava oma urapolkura-kenne, jossa heitä käytetään opettajatehtävissä sekä

Maanpuolustuskorkeakoulussa että PAT-kouluissa ennen esiupseerikursisivaihetta. Tämä suunnittelutyö on tehtävä yhdessä puolustushaaraesikuntien kanssa, ja se käynnistettäneen ensi vuonna. Avainasemassa potentiaalisten kykyjen bongaamisessa ovat omat opettajamme, joiden tehtäväksi tulee katsastaa kandidaattipiskelijoita ”sillä silmällä”.

Olenainen osa korkeakoulun osaamisen kehittämistä on uusien professuurien luominen. Esitys neljän uuden sotilasprofessorin ja yhden siviiliprofessorin viran perustamisesta on jo tehty. Sotilasprofessorin tehtäviä tulee sekä taktiikan että sotilasjohtamisen alalle. Siviilivirka perustetaan sotilassosiologiaan. Surkuhupaisaa sinänsä on, että samaan aikaan uusien esitysten kanssa olemme nesteessä jo nykyistenkin professuurien täytön kanssa: odottamattomat sattumat yhdistettynä mielestäni yliviritettyyn virantäytön byrokraatiaan ovat johtaneet ennakoimattomaan tilanteeseen, jossa puolet ainelaitoksista on yhtäkkisessä professorikriisissä viranhoitajien puuttuessa. Korkeakoulun johto on ryhtynyt kyllä monialaisiin yrityksiin kriisin nopeaksi lievittämiseksi, mutta helppoa ratkaisua ei näytä olevan luvassa.

Korkeakoulun tarjoamien palvelussuhteen ehtojen tulisi mahdollistaa alansa parhaiden osaajien hakeutuminen palvelukseemme tekemään työtä, jolla on tarkoitus. Nyt näin ei välttämättä ole, vaan raha ratkaisee turhan monen potentiaalisen hakijan kulkusuunnan aivan jonnekin muualle.

Odotankin pelonsekaisin tuntein, kuinka lottoarvonnan logiikkaan rinnastettavissa oleva vaativuudenluokitusjärjestelmämme kohtelee ensimmäisiä sotilasprofessoreja.

Päätoimittaja Aulis Minkkinen

Onko elämää auditoinnin jälkeen?

Olemme valmistautuneet vajaan kaksi vuotta lokakuussa toteutettavaa Korkeakoulujen arviointineuvoston auditointia varten. Pitkästi valmisteluissa on ollut kysymys toimintojen yhtenäistämisestä. Samalla on tehostettu vanhoja käytäntöjä ja luotu aivan uusia menetelytapoja. Kuten kaikki hyvin tiedämme, emme ole tekemisissä minkään uuden asian kanssa. Rohkenen sanoa, että ainakin minun näkökulmastani kaikilla ydinalueilla on saavutettu merkittäviä tuloksia.

Laatujärjestelmä ei ole luuranko, joka siirretään kaappiin pölyttymään auditoinnin jälkeen. Emme siis ole osallistumassa auditointiin saadaksemme kuuden vuoden sertifikaatin, vaan saadaksemme arvion laatujärjestelmämme tasosta osana suomalaista yliopistojärjestelmää.

Tässä ja nyt katseet on käännettävä tulevaisuuteen eli auditoinnin jälkeiseen aikaan.

Olemme kehittäneet ja parantaneet laatujärjestelmää jo kymmenen vuotta ja kykenemme osoittamaan, että se tuottaa tuloksia ja on käyttökelpoinen. Jatkossa on painotettava entistä enemmän

järjestelmän hyödyntämiseen niin opetuksen, tutkimuksen kuin tukipalveluiden sisältöjen ja toteutuksen käytännön kehittämisessä.

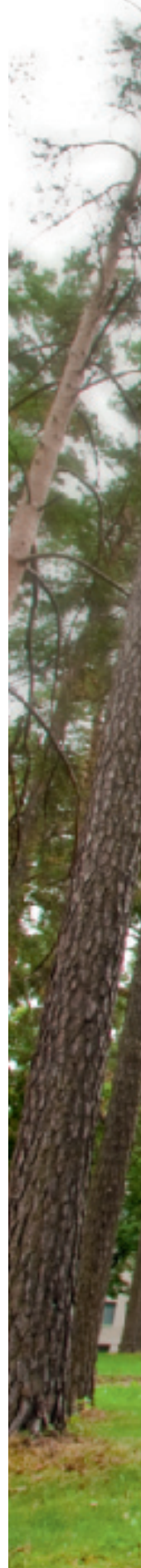
Opetuksessa on otettu merkittävä edistysaskel sisältöjen ja opetusmenetelmien kehittämisessä. Sotatieteiden kandidaatti- ja maisterivaiheen opintojen opetuspedagogiset käsikirjoitukset on koottu sähköiseen muotoon verkossa luettavaksi erittäin laajaksi kokonaisuudeksi. Opetuksen systemaattiselle kehittämiselle niin Maapuolustuskorkeakoulussa kuin puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa on luotu hyvät ja yhtenäiset lähtökohdat.

Edellä kuvattu on hyvä esimerkki siitä, miten pitkäjänteisellä työllä voidaan tehdä aivan uusia avauksia. Samanlaisia esimerkkejä löytyy monelta muultakin keskeiseltä alueelta.

Ollaan siinä vaiheessa vuotta, että kesälomat on pidetty ja korkeakoulu on täynnä uusia ja opintojaan jatkavia opiskelijoita. Toivotankin kaikille hyvää syksyn alkua ja vilkasta lukuvuotta.

Rehtori

Kenraalimajuri Vesa Tynkkynen

Mennyttä etua haikaillessa

Upseerien uraputki vuotaa pahanlaisesti. Noin neljässä vuodessa talosta häipyy kokonainen kadettikurssillinen ennenaikaisten erojen takia. Ovi käy tiuhaan, ja yleensä uloslähtijät ovat vielä sieltä paremmasta päästä. Osaavat näköjään laskea nämä nykyajan nuoret. Ymmärtävät oman etunsa lisäksi sen, että mennyt etu on mennyt iäksi.

Tästäkin edusta on jäljellä vain laudat ovissa ja ikkunoissa.

Kelpasi siinä tykistöpataljoonan komentajan istua lämmitetyllä valtaistuimella.

Istuin kauan sitten Pääesikunnan ruokalassa ja kuuntelin tahtomattani naapuripöydän kahden juppihenkilön estotonta retostelua erilaisilla työsuhde-eduilla. Puhuivat asuntoista ja autoista ja hehkuttivat uuden bemaarin ylivertaisuutta. Havahtuivat sitten siihen, että isäntänsä, vanhempi everstiluutnantti ei osallistunut keskusteluun lainkaan, vaan lappioi soppaansa vaitonaisena. Toinen jupeista sitten loihe kysymään, että minkäslaisia ovat ne upseerien työsuhde-edut? Saadaanko sitä ilmaisia drinkkilippuja upseerikerholle vai onko alla oikein työsuhdelada?

Everstiluutnantti pyyhki servetillä huolellisesti suupielensä ja vastasi kasvot peruslukemilla ”Minulla on aivan erinomainen etu: saan hakea kasvimaalleni ilmaiseksi hevonpaskaa Kadettikoulun tallilta!” Sittenmin olivat jupitkin hiljaisemmin ja keskittyivät enemmän keittoonsa...

Jokseenkin oikeassa oli everstiluutnantti: vähiin olivat edut käyneet. Vaan on tarkka edunnakertaja löytänyt vielä tuon jälkeenkin poistettavaa. Sen lisäksi, että tallikin tietenkin lakkautettiin, niin nyt viilataan eläkkeitä ja savustetaan ulos varuskuntien asunnoista.

Ennen vanhaan oli sentään toisin; oli sotilaspalvelijat ja erinomaiset asuntoedut muutoinkin. Helsingissä 30. päivänä kesäkuuta vuonna 1919 annetun Lain sotilasmajoituksesta 19§ määritti upseerien asuntoedun näin: ”Siellä, missä sotaväkeä on rauhan aikana jatkuvasti majoitettava, saakoon päällystö käytettäväkseen seuraavan määrän huoneita ja suojia:

1. kenraali viisi asuinhuonetta, keittiön, halkovajan ja kellarin;
2. kenraaliluutnantti tai kenraalimajuri neljä asuinhuonetta, keittiön, halkovajan ja kellarin;
3. eversti, everstiluutnantti ja majuri kolme asuinhuonetta, keittiön, halkovajan ja kellarin, sekä
4. kapteeni, luutnantti ja vänrikki kaksi asuinhuonetta, keittiön, halkovajan ja kellarin.

Samanlaisia majoitusetuja nauttikoot, vastaavan sotilasarvonsa mukaisesti, valtakunnan merisotilaitokseen kuuluvat tahi muutoin valtakunnan sotavoiman palveluksessa olevat upseerit. Henkilö, jolla on luonansa vaimo tahi alaikäisiä lapsia, saakoon yhden asuinhuoneen sen lisäksi, mitä edellä on jokaisesta virka-arvoluokasta sanottu. Sitä paitsi annettakoon upseerille riittävä tallisija heidän hallussaan olevalle, valtakunnan menosäännössä edellytetylle hevosmäärälle.”

denaikana saamaan vapaan valaistuksen kunkin paikkakunnan olosuhteiden mukaisesti.” Hyvin olivat asiat, kun kruunu piti pojistaan huolta. Mukava oli kerholla istahtaa, kun sotilaspalvelija kantoi työsuhdepuita vaimokullan lämpimään lieteen.

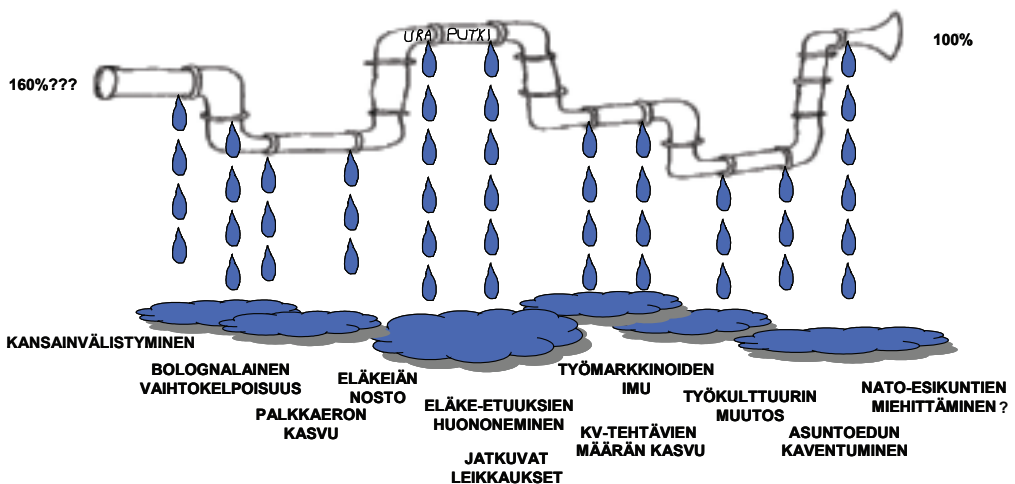
Muutaman vuoden päästä eläkeikä nostettaneen sinne seitsemänkymmenen paremmalle puolelle, joten taidan tilata kaukonäköisesti rollaattoriparkin korkeakoulun uuden kivitalon eteen. Ja tietenkin pysäköintimittareiden kera, jotta ei synny pysäköintietua. -Jos siis kenkään enää siinä vaiheessa on palveluksessa.

Aulis Minkkinen

Saman lain 24§ lisäsi vielä, että ”Majoitetuille on myöskin annettava heille luovutettujen huoneiden asianmukaiseen lämmittämiseen tarvittavat polttopuut sekä puita ruoan valmistamista ja pesua, sekä missä majoitettujen käytettävissä on sauna, sen lämmittämistä varten. Tämän lisäksi ovat majoitetut oikeutetut pimeänä vuo-

JK: ennen vanhaan sanottiin valtion leivän olevan pitkä, mutta kapea. Nykypäivän nuorison ikonit sanovat kuulemma, että *vaihtamalla paranee*.

sama

Uraputki vuotaa

TULIN, NÄIN JA VALITSIN;

97. kadetti- ja 80. merikadettikurssin valinta

Otsikon alkuosa ei, vaikka siltä äkkiseltään vaikuttaisikin, ole itsekkäästi suoraan lainattu jonkun suuren valtiomiehen sanomisesta. Lausahdus on entisen alaiseni, nykyisen esimieheni, mutta silti ystäväni, korkeakoulun koulutuspäällikön letkautus keskustellessamme kirjoitukseni otsikosta.

Tuleminen alkoi, kun evl Mika Piironen soitti minulle helmikuun puolivälin tietämillä ja tarjosi määräaikaista koulutussuunnittelijan virkaa Opintoasiain osastolla. Osasto oli joutunut vaikeuksiin, OAO:n rekrytointi- ja valintasektori oli tyhjentynyt tekijöistä ja pitäisi valita syksyllä alkavalle kadettikurssille opiskelijat. Minun ei tarvinnut kauan miettiä. Jäädessäni vuoden alusta reserviin, jäi vintille ilmeisesti vielä valot palaamaan. Voisihan ne sammuttaa palaamalla perusasioiden ääreen, joten ei muuta kuin hihat uudestaan ylös ja hommiin.

Sähköinen haku ja valintasovellus

Näkeminen alkoi, kun totesin, että vuoden 2010 valinta poikkeaa aikaisemmista vuosista. Uutta oli ensinnäkin se, että MPKK oli ensimmäistä kertaa mukana yliopistojen yhteisessä sähköisessä haussa (YSHJ). Tämä johti myös siihen, että korkeakoulumme noteerattiin julkisuudessaakin ensimmäistä kertaa muiden yliopistojen rinnalla, kun puhuttiin hakijamääristä ja sisäänpääsyprosentista. Toinen merkittävä muutos oli valintojen käytännön hoitamisen vastuun määrääminen MPKK:n prosessikartan mukaisesti OAO:n päällikölle. Samalla koulutuspäällikkö ryhtyi johtamaan kadettikurssin valintalautakuntaa, jonka ohjeistus myös kirjoitettiin uuteen uskoon. Kadettikoulun johtajan rooli muuttui omistajasta asiakkaaksi. Hän asettaa valinnoille määrälliset ja laadulliset vaatimukset ja ottaa vastaan perustetun kurssin.

Kolmas muutos aikaisempaan oli, että valintatietojen käsittelemiseksi hankittiin Sofor Oy -nimiseltä yritykseltä valintasovellus, VASO. Vaikka sovelluksessa on vielä viilattavaa, on se yhdessä YSHJ:n kautta saatavien sähköisessä muodossa olevien hakutietojen kanssa vähentänyt oleellisesti rukkastyötä ja harmaita hiuksia. Minulle oli myös ensimmäinen kerta, kun sovellus on konkreettisesti helpottanut työntekoa. Pantiin sähkö tekemään työtä, jonka se osaa tehdä paljon rukkasia nopeammin.

Prosessikuvauksen mukaisesti kadettikurssin valintojen päämääränä on valita kurssille oikea määrä upseerin ammattiin soveltuvia henkilöitä. Valintaprosessin tavoitteena on em. perusteella toteuttaa valinta hakijan kannalta oikeudenmukaisesti ja tasapuolisesti. Oikeudenmukaisuudella ja tasapuolisuudella tarkoitetaan erityisesti sitä, että pääsääntöisesti linjatoiveesta riippumatta kurssille hyväksytään vain ja ainoastaan valintapisteiden mukaisessa paremmuusjärjestyksessä. Valinnat on toteutettava myös yksinkertaisesti ja selkeästi.

Valinnan kriittisiä tekijöitä ovat aika ja tietojen eheys. Kriittisiä vaiheita ovat hakuasiakirjojen vastaanotto ja sen perusteella tehtävä esikarsinta ja pääsykokeeseen kutsuminen ja itse pääsykokeen järjestäminen. Muita kriittisiä vaiheita ovat valintalautakunnan kokoukset ja niiden perusteella tehtävät esitykset kurssille hyväksyttävistä. Onnistumista kriittisissä vaiheissa mitataan valintoihin käytetyllä ajalla ja oikaisupyyntöjen määrällä sekä pääsykokeesta kerättävällä palautteella. Tällä hetkellä kaikki mittarit ovat vihreällä.

558 hakijaa, 73% maasotalinjal

Valitseminen alkoi, kun hakijoita ilmoittautui yhteensä 558, joka on n. 5 % enemmän kuin viime vuonna. Hakijoita koskevista luvuista ei ole mukana ilmasotalinjan ohjaajiksi hakeneiden tietoja. Naisia hakijoista oli 30, sama määrä kuin vuosi sitten. Hakijoista toista kertaa kursseille oli pyrkimässä 13 % ja kolmatta kertaa 3 %. Hakijoiden keski-ikä oli 21,5 vuotta, ylioppilaita heistä oli 79 %, vastaavan muun tutkinnon suorittaneita oli yhteensä 13 kpl ja ammatillisen perustutkinnon suorittaneita 18,6 %. Hakijoista oli RUK:n suorittanut 52 %, opistoupseerin tutkinnon 2 ja reserviupseerin jatko-opinnot 4 (MARU ja POP). Hakeutumishetkellä puolustusvoimissa palveluksessa oli yhteensä 81 hakijaa, joka on 19 % kaikista hakijoista. Reservistä hakijoita oli 46 %. Varusmiespalveluksen suorittaminen oli vielä kesken 34 %:lla hakijoista.

Maasotalinja oli ensisijainen linjatoive 406 hakijalla, joka on 73 % kokonaismäärästä. Toiseksi eniten kiinnosti merisotalinjan rannikkojoukko-opintosuunta, jonne hakijoita oli 73 (13 %). Laivasto-opintosuunnalle haki 44 henkilöä (8 %) ja ilmasotalinjan johtamisjärjestelmäopintosuunnalle 35 (6 %).

Netissä tehtävä sähköinen hakeutuminen oli 78 hakijalle ylityspääsemätön este. Joko he eivät jaksaneet lukea ohjeita loppuun asti tai eivät ymmärtäneet lukemaansa, koska he eivät pystyneet lähettämään kaikkia hakemukseen tarvittavia paperisia liiteasiakirjoja. Em. epäkohta voitaisiin poistaa pyytämällä hakijoilta ko. asiakirjat vasta pääsykokeessa. Asiasta käydyn keskustelun perusteella ollaan päätyvässä ratkaisuun, jossa paperiset liitteet pyydetään edelleenkin jo hakeutumisen yhteydessä. Upseeriksi koulutettavan yksi perusedellytys lienee se, että hän osaa toimia myös lukemansa ohjeen mukaan? Rehtorin päätökseen haki muutosta seitsemän henkilöä, kuusi hyväksyttiin.

Pääsykokeeseen kutsuttiin 460 hakijaa, joista 409 saapui toukokuun toisella viikolla Santaha-

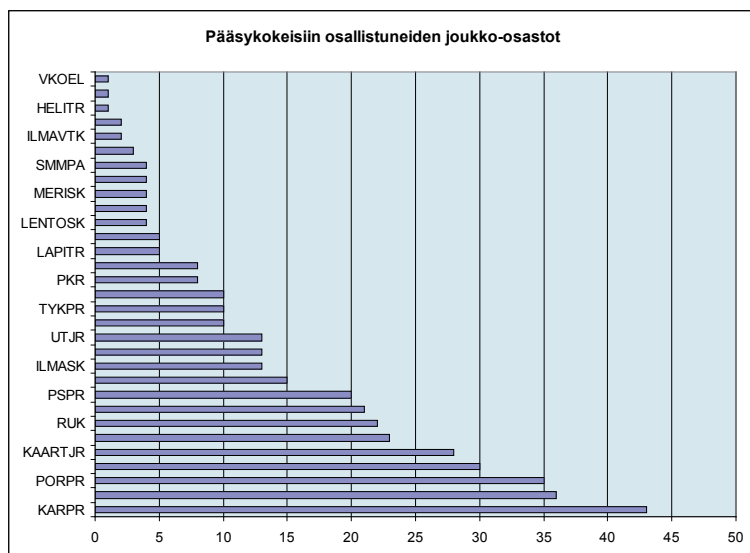
minaan kilvoittelemaan pääsystä kadettikurssille. Tässä vaiheessa 10 naishakijaa oli heittänyt pyyhkeen kehään. Kolme hakijaa jätti pääsykokeen kesken. Cooperin testin keskiarvo oli 2809 m, johon lukuun ei ole laskettu uusintaan osallistuneiden tulosta. Naispuolisten hakijoiden cooperin testin keskiarvo oli 2491 m. Uusintatestiin ilmoittautui 73 hakijaa, mutta vain 57 vaivautui paikalle. Uusintaan, joka järjestettiin 10.6., sai ilmoittautua, jos oli todistettavasti sairas. Erikseen vielä harkittiin sellaiset tapaukset, joissa hakija ei testipäivänä tuntenut itseään kovinkaan terveeksi sekä sellaiset, jotka yllättäen tunsivat hetkellistä heikotusta, jotkut jopa testin jo alettua.

Juoksutesti karsii naishakijoita

Cooperin uusinnassa 30 jaksoi juosta vähintään 2600 m eli hyväksytyt tulokset. 27 yrittäjää jäi alle karsintarajan. Vain neljä testin läpäissyttä pystyi parantamaan aikaisempaa hyväksyttyä tulostaan. Naispuolisista hakijoista 15 oli ilmoittautunut uusintatestiin, heistä 12 saapui paikalle. Vain kaksi läpäisi testin. Tässä yhteydessä voidaan todeta, että cooperin testi on edelleen naispuolisten hakijoiden pahin kompastuskivi, sillä fyysinen kunto oli 13 (65 %) hakijan kohdalla hylkäämisen syy. 30 % sellaisista naisista, jotka olisi pistemääränsä perusteella hyväksytty kurssille, hylättiin fyysisen kuntonsa takia. Pitää kuitenkin muistaa, että luku 13 edustaa vain kolmea prosenttia kaikista pääsykokeeseen osallistuneista.

Pääsykokeeseen hyväksytyistä 73 % oli palvelut maavoimissa, 12 % merivoimissa ja 7 % ilmavoimissa sekä rajavartiolaitoksessa. Oheisessa kuvassa on esitetty pääsykokeeseen saapuneiden joukko-osasto.

Pääsykokeeseen saapuneista hylättiin kaikkiaan 210 hakijaa syyn jakautuessa seuraavasti: pistemäärä 106 (25,9 %), fyysinen kunto 47 (11,5 %), elämäntavat 33 (8,1 %) ja soveltumattomuus alalle 19 (4,6 %). Elämäntapojensa puolesta hylkäämisellä tarkoitetaan mm. sitä, että

hakijasta on turvallisuusselvityksen yhteydessä ilmennyt sellaisia seikkoja, jotka eivät täytä upseeriksi koulutettavalta edellytettäviä käyttäytymisvaatimuksia. Jokaisen tapauksen kohdalla tehdään aina kokonaisharkinta, mutta yleisperiaatteena on pidetty, että karsivana tekijänä on rattijuopumus, varkaus, pahoinpitely tai yleensä rikosnimikkeen ollessa törkeä. Samoin karsivana tekijänä on ollut sen, että hakija on syyllistynyt useaan pienen rikkeeseen tai rikkomukseen lyhyehkön ajan sisällä. Kaikista 362 pääsykokeen hyväksytyistä suoritaneesta tehtiin turvallisuusselvitys. Merkintä löytyi 49 (12,6 %) hakijasta. Heistä 11 hyväksyttiin kurssille ja kaksi varasijalle. 36 hylätystä 27 olisi hylätty myös muidenkin syiden perusteella. Turvallisuusselvitysten merkintöjen perusteella näyttäisi siltä, että liikennesääntöjen noudattaminen ei ole mikään hyve.

148 hyväksyttiin

Kurssille hyväksyttiin MPKK:n järjestämässä valinnassa 148 hakijaa, joka on 27 % hakijoista. Muihin yliopistoihin hyväksyttiin keskimäärin 26 % hakijoista, joten tässä suhteessa olemme samassa rintamassa muiden kanssa. Em. lisäksi Ilmasotakoulu valitsi 22 ohjaajaksi koulutettavaa, joista neljä koulutetaan maavoimien ja kaksi rajavartiolaitoksen helikopteriohjaajaksi. Maasotalinjalle hyväksyttiin 122 ja merisotalinjalle 19, joista 13 laivasto- ja kuusi rannikkojoukko-opintosuunnalle. Ilmasotalinjan johtamisjärjestelmä-

opintosuunnalle hyväksyttiin seitsemän hakijaa. Näin ollen kurssin aloitusvahvuus on 170 kadettia, joista viisi on naisia. Laivasto-opintosuunta jäi yhdeksän kadettia vajaaksi. Tämä vaje on otettu huomioon siten, että maasotalinjalle valittiin yhdeksän ylimääristä kadettia, joista syksyn kuluessa ”tankataan” merisotalinja täyteen. Luvuissa on mukana myös seitsemän vuodelta 2009 opinto-oikeutensa siirtänyttä. Laivasto-opintosuunnalle hyväksytyistä seitsemän on palvelut maavoimissa, viisi merivoimissa ja yksi rajavartiolaitoksessa. Vastaavasti rannikkojoukko-opintosuunnalle hyväksytyistä neljä on palvelut maavoimissa.

Suurin pistemäärä, jolla opiskelupaikan sai, oli tänä vuonna 141,5/165 pistettä. Alin pistemäärä oli 77,1. Varasijalle hyväksyttiin kaikki ne hakijat, joiden pistemäärä oli yli 70 pistettä, heitä oli 50. Tänä vuonna varasijapaikan saaneista vain 32 hyväksyttiin kurssille. Aikaisempina vuosina varasijoilta on ”nostettu” kurssille 50 - 70 hakijaa.

Päaesikunta on asettanut kurssin tavoitevalmistusvahvuudeksi 149. Tätä kirjoitettaessa, elokuun 17. päivänä, jolloin päättyy myös jonotus yliopistoihin, on kurssin aloitusvahvuus 169 kadettia. Meillä on siis edelleen reilusti ”pelivaraa”.

Kokemus työskennellä monen vuoden jälkeen huutoketjun päässä, siis sen alapäässä, on ollut erityisen mielenkiintoinen ja näin vähän vanhempaan saapumiserään kuuluvalla myös opettavainen kokemus. Suuri kiitos siitä kuuluu kaikille niille, joiden kanssa olen tätä työtä saanut tehdä, niin MPKK:lla kuin kaikissa PAT-kouluksakin. Erityisen kiitoksen ansaitsevat määräraikaiset suunnittelijat Saija Salonen ja Anne Helenius, joiden kanssa olen saanut tehdä toivottavasti myös korkeakoulua palvelevaa työtä.

*Kaikkien koulutussuunnittelijoiden kantaisä
ev evp. Antti Myyryläinen*

Johtajana kehittymisen kasvutarina – multimedia oppimisen tueksi

Täydennyskoulutus- ja kehittämiskeskus (TKKK) on yhdessä joukko-osastojen kanssa toteuttanut multimedian, jonka tavoitteena on tukea puolustusvoimien johtajakoulutusta. Painopisteenä on itsensä kehittäminen ja johtajana kasvaminen.

Multimediaa voidaan käyttää sekä itseopiskelussa että lähiopetuksen tukena. Aineisto on suunnattu asevelvollisten ja palkatun henkilöstön johtajakoulutukseen, minkä lisäksi sitä voidaan käyttää esimies- ja vuorovaikutusvalmennuksessa. Multimedia sopii myös reserviläisten koulutukseen.

Johtajakoulutus. Johtajana kehittymisen kasvutarina -multimediaa voi tiedustella puolustusvoimien kirjastoista. Lisäksi se on julkaistu koulutusportaalissa (www.milnet.fi).

Pääkirjasto laajensi aukioloaikojaan

Pääkirjastossa Helsingin Kruununhaassa kokeillaan loppuvuoden ajan pidennettyä aukioloaikaa. Kokeilu kestää 17.12.2010 asti.

Kirjastonhoitaja **Antti Kalliolan** mukaan aukioloajat ovat pysyneet muuttumattomina vuosia, mutta nyt oli mahdollisuus kokeilla jotain uutta.

– Tämähän tuli osittain asiakkaiden toiveesta ja osittain uuden työaikalukuman tarjoamasta mahdollisuudesta, Kalliola valaisee.

Uudet aukioloajat ovat
maanantaisin klo 10 - 18,
tiistaisin klo 9 - 17 ja
keskiviikosta perjantaihin klo 9 - 16.
Pääkirjasto palvelee osoitteessa
Maurinkatu 1, Helsinki.

Tapahtumia

15.10. Arvot maanpuolustuksessa -seminaari

Aamupäivän alustuksina kuullaan professori **Timo Airaksisen** (HY) puheenvuoro turvallisuuden arvoista sekä rehtori **Seppo Kolehmaisen** (POLAMK) esitys poliisin arvoista eilen, tänään ja huomenna. Iltaapäivän paneelikeskusteluissa aiheina ovat nuorten turvallisuus ja kriisinhallinnan arvot. Tilaisuuden järjestää Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos (MPKK), Kadettikunta, Reserviupseeriliitto ja Poliisiammattikorkeakoulu.

28. - 31.10. Kirjamesut

Maanpuolustuskorkeakoulu esittelee julkaisu-toimintaansa Helsingin kirjamesuilla. Osastolla 6D23 voi tutustua mm. strategian, sotahistorian ja taktiikan laitoksen uusimpiin teoksiin. Osastolla tapaa myös opiskelijoita, opettajia ja tutkijoita.

Avoinna: to, la, su klo 10 - 18, pe 10 - 20

Studia

1. - 2.12. Military Logistics Symposium

Symposiumin aiheena on ”Studying Logistics for Military Organisations”. Järjestäjänä on Suomen, Ruotsin ja Norjan maanpuolustuskorkeakoulujen perustama NORDLOREN-verkosto (The Nordic Defence Logistic Research Network).

Lisätiedot tapahtumista verkossa osoitteessa www.maanpuolustuskorkeakoulu.fi

Käyttäytymistieteiden laitos tunnetaan psykologisista soveltuvuustesteistään. Lähes jokainen puolustusvoimissa palveleva on niihin tutustunut ainakin uransa alkuvaiheessa. Laitoksen toiminnan korkeaa tasoa on moni kehunut. Siitä pitävin todiste on tuon kehuja valinta omaan tehtäväänsä. Vähemmän tuttuja ovat laitoksen sotilassosiologinen tutkimus ja niin sanottu human factors -tutkimus, jonka yksi käytännön sovellutus on onnettomuustutkinta.

Ehkä haastavin tehtävä puolustusvoimien soveltuvuustutkimuksen kannalta on nykyisin monikansallinen kriisinhallintatyö. Se on Suomen osalta vilkkaassa muutostilassa. Olemme siirtymässä sotilastoiminnan kannalta yhä vaatavam-

piin tehtäviin ja levottomammille alueille. Yksittäisen sotilaan kannalta on epäolennaista, onko kyse ”sodasta vai sodan kaltaisista olosuhteista”. Toimintakyvyn vaatimukset ovat aseellisessa konfliktissa samat.

Monikansallisuus vaatii tiimiominaisuuksia

Yksi rauhanturvatehtävien erityishaaste on toiminnan monikansallinen luonne. Se on nykyisin arkipäivää lähes jokaisen rauhanturvaajan työssä. Soveltuvuusarvioinnin näkökulmasta tämä tarkoittaa, että tehtävään valittavien tiimiominaisuudet painottuvat entistä enemmän. Sotilas-

Väki vähenee, testit lisääntyvät

Psykologisia soveltuvuustutkimuksia tarvitaan sitä enemmän mitä vähemmän henkilöresursseja on käytettävissä. Toisin sanoen, kun väen määrä vähenee, niin laadun täytyy parantua. Yleistä sotilaskoulutusta tarvitaan edelleen, mutta sodankäynnin luonne muuttuu, ja vaativiin sotilastehtäviin perustetaan jatkuvasti uusia erikoisjoukkoja. Niissä selviytyminen edellyttää usein aivan erityistä luonne- ja kykyrakennetta.

ryhmän suorituskyky on yleensä enemmän kuin yksittäisten jäsenten ominaisuuksien summa. Mutta se voi olla myös huomattavasti vähemmän, jos joukossa on henkilö, joka persoonallisilla toimintatavoillaan sabotoi muiden työtä.

Aivan uusi (tätä kirjoitettaessa vasta mahdollinen) kriha -tehtävä on merirosvouden vastainen ATALANTA –operaatio. Muiden haasteiden ja vaatimusten lisäksi operaatioon lähteviltä vaaditaan aivan erityisen sopeutuvaa, sosiaalista luonnetta. Merivoimien lippulaiva Pohjanmaa on hieno alus, mutta tiloiltaan se ei ole mikään ruotsinristeilijä. Pitkälle toista sataa rauhanturvaajaa asuu siellä kuukausia lähes sananmukaisesti kuin sillit purkissa. Tilanahtaus yhdistettynä

ajoitaiseen tapahtumaköyhyyteen ja toisaalta äärimmäiseen valppauden ja toimintakyvyn vaatimukseen on vaativa yhdistelmä.

Soveltuvuustutkimuksen kiinnostusala ei puolustusvoimissa rajoitu vain henkilön valintatilanteeseen. Seuraamme tarkkaan testiemme ennustavuutta työssä menestymisen kannalta. Rauhanturvaajista kyseen ollen mielenkiinto ulottuu jopa mission jälkeiseen aikaan. Kriha-tehtävästä palaavien rauhanturvaajien henkiseen jälkihoitoon ja sen tarpeen arviointiin on viime aikoina kehitetty toimintatapoja ja menetelmiä. Varsinaista henkisen hoidon tarvetta meillä on ollut toistaiseksi vähän, mutta jos tehtävämme vaikeutuvat, niin hoidon tarvekin varmasti lisääntyy. Tästä on näyttöä niissä eurooppalaisissa maissa, jotka ovat pitkään olleet taistelutehtävissä kriisialueilla.

Sotilassosiologia: armeija tekee todella pojista miehiä

Sotilassosiologia on KÄYTTL:n toinen tieteenala. Sen tutkimuskohde on joukkojen ja pienryhmien suorituskyky. Käytännön sovellutuksia ovat erilaiset palvelukyselyt työilmapiirikyselyistä reserviläis- ja maanpuolustustahtokyselyihin. Niillä selvitetään yleensä puolustusvoimissa palvelevien käsityksiä ja kokemuksia pv:n toimintatavoista. Tavoitteena on opiksi ottaminen ja toi-

minnan parantaminen. Tieteellisen tutkimuksen kohteena voi olla esimerkiksi sotilasryhmän epävirallisten pelisääntöjen merkitys sen suorituskyvyn kannalta tai varusmiesten palveluskokemuksen yhteys maanpuolustustahdon muutoksiin.

Viimeaikaisista sotilassosiologian tutkimustuloksista hätkähdyttävimpiä on tieto, jonka mukaan varusmiespalvelus todella tekee pojista miehiä. Ainakin jos aikuistumisesta voidaan puhua sosiaalisuuden, vastuunoton, itseluottamuksen ja henkisen tasapainoisuuden lisääntymisenä. Tästä on olemassa alustavia tutkimustietoja muutamissa joukko-osastoissa tänä vuonna tehdyn kyselytutkimuksen perusteella. Sotilassosiologia tuottaa tietoa muun muassa varusmiespalveluksen ja maanpuolustustahdon välisistä yhteyksistä - siis tietoa jota voidaan hyödyntää yhteiskunnallissessa päätöksenteossa.

Human factors -tutkimus etsii monimutkaisuuden ydintä

Kolmas Käyttiksen tieteenaloista on niin sanottu human factors -tutkimus. Määritelmän mukaan se on tieteenala, joka tutkii ihmisen toimintaa monimutkaisissa ja vaativissa ”sosioteknisissä ympäristöissä”. Sellainen voi olla esimerkiksi nykyaikaisen taisteluhävittäjän ohjaamo tai ohjusveneen tulenjohtokeskus.

Sodankäynnin teknistyessä human factors -tutkimuksen menetelmät ovat osoittautuneet erityisen käyttökelpoisiksi. Human factors- ja sotilassosiologisen tutkimusotteen yhdistäminen saattaa osoittautua käyttökelpoiseksi myös tutkittaessa nykyaikaisen taistelukentän ilmiöitä. Se jos mikä on edellä mainittuun määritelmään viittaava, vaativa sosiotekninen ympäristö, jossa huipputeknisten sotakoneiden avustamat kyborgitaistelijat toimivat siviilien, joukkoihin piilou-

tuvan vihollisen sekä erilaisten edunvalvonta- ja avustusjärjestöjen seassa. Olosuhteet voivat muodostua vielä vaativammiksi, jos niihin liitetään tehokkaan informaatio sodan elementit, jolloin toden ja epätoden erottamisen vaikeus voi tuottaa taisteleville joukoille todella suuria vaikeuksia.

Tieteenalan arksampi sovellutus on esimerkiksi soveltuvuusarvioinnin perustaksi tarvittava tehtävänälyysi. Löytäkseen sopivan arviointiperustan, psykologin on tunnettava tehtävän psykologiset vaatimukset ja määriteltävä hyvän suoriutumisen kannalta kriittiset työntekijän ominaisuudet. Sotilastehtävissä ei riitä, että valitsemme vain ”hyviä tyyppejä”. Human factors -menetelmien avulla mikä tahansa tehtävä voidaan pilkkoa peruselementteihinsä, joita vastaavat työntekijän psykologiset ominaisuudet voidaan sitten testata.

Käyttäytymistieteisiin sanan historiallisessa merkityksessä, liitetään usein määrälliset, tilastotieteeseen perustuvat tutkimusmenetelmät. Niitä hyödynnetäänkin useimmissa Käyttiksen tutkimuksissa. Soveltavassa, puolustusvoimien käytänteitä parantamaan pyrkivässä tutkimuksessa ei kuitenkaan selviydytä ilman laadullista tutkimusotetta. Esimerkiksi suunnitteilla oleva Upseerin ammatin tulevaisuuden vaatimukset -tutkimus tehdään pääosin laadullisia menetelmiä käyttämällä. Se on Käyttiksen perustyon kannalta yksi tärkeimmistä tutkimuksista. Numeroiden murškaajan maineestaan huolimatta käyttäytymistieteilijät valitsevat menetelmänsä tutkimuskysymysten perusteella eikä päinvastoin.

Jukka Leskinen
Professori

A construction worker in a high-visibility vest is working on a building's interior structure, possibly a kitchen or a large hall. The worker is standing on a platform, reaching up to work on a metal frame. The background shows a large, open space with various construction materials and equipment.

RAKENNUS- RINTAMAN KUULUMISIA

Maanpuolustuskorkeakoulun keittiö on ollut remontissa tämän vuoden huhtikuusta. Valmista on luvassa vuodenvaihteen tienoilla. Uudesta kivitalosta on nähty päiväunia jo toistakymmentä vuotta. Sen pitäisi olla valmis neljän vuoden kuluttua.

Vastaava mestari Jukka Hallberg ja kommodori Aulis Minkkinen uudestisyntyneellä lattialla.

Keittiöremontti on jo voiton puolella

Maanpuolustuskorkeakoulun keittiö meni remonttiin monen mielestä aivan yllättäen - eihän edellisestä peruskorjauksesta ollut kuin hieman toistakymmentä vuotta. Syy uuteen remontiin oli rakennettu sananmukaisesti sisään jo taloa tehtäessä 1930 -luvun lopulla, jolloin keittiön välipohjiin oli jätetty laudoitukset kotelorakenteen sisään. Kun kosteus levisi rakenteisiin, syntyi hometta, joka ei jäänyt välipohjaan, vaan tunki esille terveelliset työolot vaarantavalla tavalla. Tämä tiedettiin jo edellisen remontin aikaan, mutta silloin päätökseksi tuli luottaa uuteen lattiapinnoitukseen. Toisin kävi: homeoireilut jatkuivat ja uusi remontti oli pakon sanelema tie.

Työmaan vastaava mestari **Jukka Hallberg** Rakennustoimisto RENO-Rakennus Oy:stä kertoo työn etenevän nyt sellaisella aikataululla, että rakennustyöt valmistunevat joulukuun alkuun mennessä. Työn vaativin vaihe oli vanhojen välipohjien purkaminen, joka edellytti betonin jyrsimistä, sahaamista ja piikkaamista, jotta kaikki homepesät saatiin poistettua. Odotettua sitkeämpi betoni otti kolmisen viikkoa lisäaikaa, mutta se on jo kurottu kiinni muissa töissä. Urakoitsijalle iso kiitos siitä, että pahimmat metelityöt tehtiin virka-ajan ulkopuolella, joten rakennuksessa toimivat esikunnan osat eivät sittenkään joutuneet evakkotielle.

Kaikki purkutyöt on siis jo tehty, ja uusien välipohjavalujen kuivaus on käynnissä. Samaan aikaan tehdään väliseiniä ja erilaisia johdotuksia. Uutta kaapelia on keittiöön vedetty jo kolmisen kilometriä. ”Jos betoni suostuu kuivumaan normaalin mukaisessa ajassa, niin marraskuun lopun valmistumisaikataulu pitää”, lupaa Hallberg.

Kun rakennustyöt ovat valmiit, niin noin kuukausi menee keittiön varusteluun. Mitään olennaisia muutoksia toiminnallisuuteen ei olla tekemässä, vaan keittiö palautetaan suurin piirtein ennalleen. Korkeakoulu on tosin esittänyt muutosta, joka mahdollistaisi siirtymisen Flexim

-kulkuavaimen perustuvaan sähköiseen ateria-veloitukseen. Mikäli tämä onnistuu, niin aataminaikaisesta ruokalippubisneksestä vapautuu taas aikaa olennaisempaan niin myyjä- kuin asiakaspuolellakin.

Summa summarum: jos joulupuurolle ei aivan keritäkään, niin viimeistään ensi vuosipäivänä keittiöremontti on siirtynyt historian kirjoihin ja meillä on taas pöytä koreana. Ilman homeen häivää.

Unelmasta totta?

Korkeakoulun kampuksella on unelmoitu uudisrakennuksesta aina Ritaritalon valmistumisesta asti. Vaikka taloudelliset ajat ovat lähivuosina mahdollisimman vaikeat, niin vihreä valo vilahtelee jo uudisrakennussuunnitelmalle. Ratkaiseva puolustusvoimien johdon päätös tehtäneen kulu- van syksyn aikana loka-marraskuun vaihteessa.

Kivitalon valmistuminen tuonee kampukselle kaikki nyt muualle sijoitetut yksiköt Maanpuolustuskursseja ja Sotamuseota lukuun ottamatta. Uuteen taloon sijoitettavia toimintoja ovat tämän hetkisen suunnitelman mukaan Kirjasto, Strategian ja Sotahistorian laitokset sekä Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskus. Viimeksi mainitusta tosin osia saatetaan sijoittaa myös muihin kohteisiin pääkaupunkiseudulla, jos se on toiminnallisesti edullisempaa.

Käyttätymistieteiden laitos tulee myös Santahaminaan, mutta sen lähiosoite on todennäköisesti rakennus B26 (entinen johdon asuintalo), jos peruskorjatut neliöt syntyvät sinne uudisneliöitä halvemmalla.

Muita suunnittelupöydällä olevia uudisrakennuksen elementtejä ovat arkistotilat, kahvio, iso yleisöauditorio sekä pienempi turva-auditorio ja varuskunnalliset palvelupisteet aluetoimistolle ja komendantitoimistolle. Majoitustilojen määrä uudisrakennuksessa on vielä täsmentyvä asia, mutta niitäkin rakennukseen tultaneen te-

kemään. Yhtenä ajatuksena konseptissa on edelleenkin majoitustilojen mitoittaminen siten, että niitä käytettäisiin ruuhkapiikkien ulkopuolella puolustusvoimien huoneistohotellina pääkaupunkiseudun virkamatkaajille. Aiemmin suunnitelmassa oli mukana myös Kaartin Soittokunnan tilavaraus, mutta soittokunnalle ehdittiin jo löytää uudet vuokratilat ja punakynä iski sitä mukaa.

Uudisrakennuksen paikka tulee olemaan suurin piirtein siinä, missä aiemmin käytiin pankissa, baarissa ja kaupassa. Paikka lähellä Hevosalmia ja taloon liittyvät aita- ja porttiratkaisut mahdollistavat sen, että taloon on virka-aikana ja yleisötilaisuuksia järjestettäessä vapaa pääsy. Tällöin Santahaminan kulunvalvontapiste olisi talon nurkalla ns. K-kaupan risteyksessä. Yöaikaan Santahaminan kulunvalvonta voisi olla nykyiseen tapaan Hevossalmessa.

Jos rakennus syntyy, niin se vapauttaa myös nykyiset kurssikirjaston tilat muuhun käyttöön. Suunnittelussa mukana oleva RE-suunnittelu Oy onkin jo piirtänyt kirjaston ja vanhan oppi-

materiaalikeskuksen paikalle hulppean, lähes 500 neliön maisemakonttorin, johon mahtuu yli 45 työpistettä. Keitä sinne sitten muuttaa, ratkeaa vasta suunnittelun myötä. Tavoitteena kuitenkin on, että toimistokäyttö Ritaritalossa lopetetaan kokonaan ja myös Sotatekniikan laitos muuttaa takaisin ydinkampukselle.

Päätöksenteon kannalta ratkaisevaa on luopumisten määrä. Jos luopumisilla saavutettavat säästöt ylittävät uudisrakennuksen vuokratulokset, niin yhtälö on helppo ratkaista. Hyvin ratkaisevaksi kysymykseksi näyttääkin muodostuvan ketjutus, joka mahdollistaisi puolustusvoimille kokonaan luopumisen Hyrylän alueesta. Tämä voi onnistua vain siten, että MPKK tuo kaikki toimintonsa pois Taistelukoulun kampukselta ja Puolustusvoimien Kansainvälinen keskus siirtyy alueen uudeksi isännäksi. Luonnollisia luopumiskohteita ovat kaikki nykyiset Sörnäisten vuokratilat, Maurinkatu 1, Sastamalan kirjavarasto sekä Santahaminassa rakennukset C23, E39 ja E40.

Hallintojohtaja Aulis Minkkinen

Afg

Miten meni anistanissa?

Neljä tänä vuonna Afganistanissa palvellutta Maanpuolustus- korkeakoulun upseeria kertoo kokemuksistaan. Everstiluutnantti Marko Korpela aloittaa:

– Toimin puoli vuotta (helmikuun alusta elokuun alkuun 2010) SKJA:n (Suomalainen Kriisinhallintajoukko Afganistanissa) esikuntapäällikkönä ja sen tehtävän myötä SKJA:n komentajan sijaisena. Oma toimipaikkani oli Mazar-e-Sharifissa olevassa Suomen ja Ruotsin muodostamassa PRT MeS:in päätukikohdassa (PRT MeS=Provincial Reconstruction Team Mazar-e-Sharif). Tukikohdan nimi on Camp Northern Lights. SKJA:n henkilöstöä toimii pääkaupungissa Kabulissa ja pohjoisella operaatioalueella (RC N; Regional Command North) eri tehtävissä -laskentatavasta riippuen- 9:ssä eri tukikohdassa.

Oliko aiemmasta koulutuksesta ja kokemuksesta hyötyä Afganistanissa?

Ehdottomasti oli. Aiempaa kenttäkokemusta on kertynyt Bosniasta vuosina 1998–99 Suomalaisen

Jääkäripataljoonan Jääkärikomppania Alfa:n varapäällikön tehtävässä sekä USA/Tampan yhteysupseeritehtävässä USCENTCOM:ssa vuosina 2005–2006. Erityisesti tehtävät USCENTCOM:ssa liittyivät keskeisesti Keski-Aasian, erityisesti Afganistanin OEF- ja ISAF-operaation tilanteen seuraamiseen ja raportointiin. Tehtävä antoi erinomaisen operatiivis-strategisen tason ymmärryksen Afganistanin tilanteesta. Työtehtävä Bosniassa tarjosi taas hyvän käytännön kokemuksen siitä, miten kriisinhallintatehtävissä operoivia joukkoja käytetään, puhumattakaan joukkojen operatiivisista suoritussykyvaatimuksista vaativassa kriisinhallintaoperaatiossa.

Vastustajakin oppii koko ajan

Sen opin, että jatkuva vastustajan ja omien joukkojen operatiivisen ja koulutuksellisen suoritussy-

Marko Korpela ja vierailulla käynyt ulkoministeri Alexander Stubb.

ryn arviointi on välttämätöntä ja aivan keskeisessä asemassa omien taktiikoiden, taistelutekniikoiden ja toimintatapojen (TTP; Tactics, Techniques and Procedures) sekä joukkokokoonpanojen kehittämisessä. Afganistanissa havaitsin, että vastustaja opettelee herkeämättä koko ajan uusia vastatoimia, missä vain mielikuvitus on rajana. Kapinalliset pystyivät muuttamaan ja toteuttamaan nopeasti ja järjestelmällisesti toimintatapojaan kriisinhallintajoukkoja vastaan. Tämän vuoksi myös omien joukkojen uudet TTP:t on koulutettava ja harjoitettava sekä vietävä käytäntöön hyvinkin nopeasti -itse operaatioissa jopa yhden rotaation aikana.

Johtamisesta ja koulutuksesta opin, että ne ovat aivan keskeisiä osaamisalueita. Minulle vahvistui entisestään käsitys siitä, että niin johtamisessa kuin koulutuksessa yksinkertainen on tehokasta sekä samalla parasta joukon ja yksittäisen sotilaan "force

protectionia" -omasuojaa. Suomalaista rauhanturvaajaa johdetaan esimerkin voimalla ja edestä. Koulutuksessa perustaistelumenetelmien säännöllinen harjoittelu ja yksityiskohtiin menevien motoristen suoritteiden laadukas toistomäärä on ratkaisevaa esimerkiksi siinä vaiheessa, kun joudutaan tulitaiteluun.

Toimiminen monikansallisessa toimintaympäristössä ja paikallisten viranomaisten kanssa vaatii esikuntaupseereilta laaja-alaista ymmärrystä operaation luonteesta ja yhteistoimintakykyä. Afganistanissa tilanteiden hektisyys ja operaatioiden monimutkaisuus edellyttävät esikuntaupseereilta kykyä suunnitella ja toteuttaa operaatioita nopealla aikataululla. Tämä edellyttää muun muassa operatiivisen suunnitteluprosessin hallintaa, luovuutta ja nopeaa päätöksentekokykyä.

Fyysistä ja henkistä voimaa tarvitaan

Yksittäisen sotilaan toimintakyvyn merkitys korostuu Afganistanin tyyliässä kriisinhallintaoperaatioissa. Jo pelkästään Afganistanin olosuhteet - kuumuus, kylmyys ja korkea ilmanala - vaativat hyvää fyysistä voimaa ja kestävyyttä unohtamatta henkisen kunnon merkitystä.

Kaiken kaikkiaan puolustusvoimien tarjoama kansainvälinen koulutus eri kotimaisilla ja kansainvälisillä kursseilla sekä rotaatioiden koulutus- ja valintatilaisuuksissa valmistaa upseerin ikään ja sukupuoleen katsomatta erinomaisesti mitä moninaisimpiin tehtäviin kv. operaatioissa. Maanpuolustuskorkeakoululla ainelaitosten eri kursseille antama kansainvälinen kriisinhallintaopetus ja -tutkimus on mielestäni hyvällä tasolla. Kuitenkaan "tuleen ei tässäkin asiassa saa jäädä makaamaan", vaan opetusta on edelleen kehitettävä saatujen kokemusten ja tutkimuksen avulla vastaamaan entistä paremmin nykyaikaisen kriisinhallinnan vaatimuksia.

Onko operaatioon osallistuminen välttämätöntä upseerin urakehitykselle?

En tiedä, onko se välttämätöntä varsinaisesti urakehitykselle, mutta missään muussa toimintaympäristössä ei saa sellaista ammatillista käytännön kokemusta kuin kriisinhallintatehtävissä. Ammatitupseerille palvelus kriisinhallintatehtävässä olisi nähtävä vain eduksi ja luonnollisena osana ammatitilaa urapolkua.

Mitä saitte aikaan puolen vuoden aikana? Muuttuiko jotain toimialueellanne?

Kokonaisuutta, mitä saatiin aikaan tai mikä muuttui, on vaikea arvioida näin lyhyellä aikavälillä ja yhden rotaation perusteella. Tulokset ovat nähtävissä pidemmällä aikavälillä. Rotaation aikana jatkoimme valmisteluja joukkokokoonpanon kehittämiseksi jääkärikompaniaksi ja suomalaisen tukikohdan saamiseksi Samanganin maakuntaan.

Näiden muutosten on suunniteltu toteutuvan ensi vuonna.

Yhteistyötä ja mentorointia Afganistanin turvallisuudesta vastaavien joukkojen (ANSF; Afghanistan National Security Forces) kanssa varmasti saatiin kehitettyä. ANSF kykenee nykyisin entistä enemmän ottamaan vastuuta oman maansa turvallisuudesta. Ehkä keskeisin muutos tuli itse operaatioiden toteuttamisen luonteessa. Entistä enemmän suomalaisilla joukoilla on kykyä partneroida ja tukea Afganistanin 209.

Armeijakunnan johtamia turvallisuusoperaatioita yhdessä muiden ISAF-joukkojen kanssa.

Kaikki tilastot osoittavat Afganistanin turvallisuustilanteen heikentyneen vuoden aikana myös pohjoisella operaatioalueella. Nähtäväksi jää, saatiinko turvallisuustilanne luotua kuitenkin sellaiseksi, että afganistanilaiset pääsevät parlamenttivaalien uurnille syyskuussa.

Onko 6 kk mielestäsi sopiva aika osallistua Afganistanin operaatioihin?

Erittäin sopiva aika. On kuitenkin huomioitava, että tehtävästä riippuen puolen vuoden operaatio vaatii lisäksi jopa kolme kuukautta omaehtoista valmentautumista, etukäteisvalmisteluja sekä osallistumista eri kv. koulutustilaisuuksiin ja kursseille.

Aiotko hakeutua uudelleen vastaaviin tehtäviin?

Tuskin vastaavan tason tehtävään. Kv. tehtävissäkin pitäisi aina pyrkiä hakeutumaan edellistä tehtävää vaativampaan tehtävään. Omalta kohdaltani en tiedä vaativampaa tehtävää tällä hetkellä kuin suomalaisen kriisinhallintajoukon komentajan tehtävä.

Sami Rautio keskustelemassa paikallisten kyläläisten kanssa alueen asioista.

Tulituksen kohteena

Kapteeni **Sami Rautio** palveli Afganistanissa helmikuun alusta elokuun lopulle. Hän toimi suomalaisen, kuusimiehisen liikkuvan tarkkailijaryhmän johtajana ruotsalaisten johtamassa maakuntatoimistossa, joka sijaitsee Sheberghanin kaupungissa, noin 130 kilometriä Mazar-e-Sharifista länteen maan pohjoisosassa.

– Mennessä tilanne oli rauhallinen. Pääosin työ oli partiointia paikallisviranomaisten tukena, mikä onkin tarkkailijaryhmien tärkein tehtävä. Alueen turvallisuustilanteesta kerättiin tietoja tapaamalla viranomaisia sekä paikallisia asukkaita. Samalla heille annettiin tietoa omasta toiminnasta, mikä on tärkeää luottamuksen lisäämiseksi.

Tehtävät Afganistanissa olivat haastavia, mikä kulminoitui Raution osalta, kun hänen johtamaansa suomalais-ruotsalaista joukkoa vastaan hyökättiin singoin ja käsiasein, joukon ollessa irrottamassa ruotsalaisten mutaan juuttunutta ajoneuvoa.

– Joukko vastasi tuleen, irtautui tilanteesta ja selvisi ilman henkilövahinkoja. Ennalta oli harjoiteltu

tämän tapaisessa tilanteessa toimintaa, mikä auttoi joukkoa selviytymään tilanteesta myös henkisesti.

Afganistanissa ajoneuvon kiinni juuttuminen ei ole poikkeuksellista, sillä tiestö on huonoa. Afganistanilaiset liikkuvat sillä paitsi autoilla, myös aaseilla ja hevosilla. Afganistanin infrastruktuuri on muutenkin kehittymätön. Kylissä on yleensä kaivo, ja vesitorneja rakennetaan isompiin keskuksiin. Myös sähköverkko on vielä harva ja puutteellinen.

Liikkuva tarkkailijaryhmä (Mobile Observation Team) ei itse puutu esimerkiksi järjestyksen pittoon, vaan ilmoittaa havainnoistaan eteenpäin. Näin menetellään, kun esimerkiksi löydetään räjähtämättömiä ammuksia.

– Puoli vuotta Afganistanissa tuntui sopivalta ajalta. Siellä ollaan koko ajan palveluksessa eikä leiristä voi poistua kuin palvelustehtävissä. Ammatillisesti pidän kokemusta erittäin hyödyllisenä ja saatan myöhemmin hakeutua kriisinhallintatehtäviin uudelleen.

Afganistanin armeija oppinut paljon

Puoli vuotta Afganistanissa opetti kapteeni **Mikko Kuokalle**, että paikalliset asukkaat alkavat tuskastua kun kehitys on hidasta, vaikka länsimaaisia sotilaita on ollut alueella vuosikausia.

Kuokka toimi Ruotsin johtaman, Camp Northern Lightissa Mazar-e Sharifissa sijaitsevan kriisinhallintajoukon apulaisoperaatiopäällikkönä. Vastuualue on suuri, 270 x 260 kilometriä, eivätkä ruotsalaisten ja suomalaisten resurssit aina riitä. Sotilaalliset operaatiot suoritetaan pienimuotoista partiointia lukuun ottamatta aina yhteistoiminnassa afgaaniviranomaisten kanssa. Operaatioihin pyritään aina yhdistämään CIMIC-toiminta, jonka resurssit valtavassa maassa ovat kuitenkin rajallisia huolimatta USA:n merkittävästä tuesta suomalais-ruotsalaiselle vastuualueelle.

– Afganistanin oma armeija on oppinut paljon, mm. toiminnan suunnittelua ja sen kalusto ja joukkojen suorituskyky on parantunut. Yhteistyö oli hyvää, vaikkakin upseerien taidoissa ja kokemuksessa on suuria eroja. Sama koskee afgaanipoliiseja. Joissakin piirikunnissa toiminta on erittäin laadukasta, toisissa heikompaa. Työtä on paljon jäljellä, ennen kuin maan omat viranomaiset voivat ottaa täyden vastuun turvallisuudesta.

– Kokemuksesta on Suomessa hyötyä ammatillisesti. Sain vahvistuksen täällä saaduille opeille.

Johtaminen ja taktiikan perussäännöt toimivat juuri siten, kuten Suomessa on opetettu. Luonnollisesti organisaatiot poikkeavat ja se aiheuttaa soveltamista, mutta peruseriaatteet toimivat. Toinen mieleen jäänyt asia on yhteishenki operaatiossa. Kun jollekin tulee ongelmia, kaikki pyrkivät ratkaisemaan ne yhdessä sen sijaan, että ongelmalle pyritäisiin etsimään uusia osaongelmia.

Kuokka sanoo hakeutuvansa uudelleen vastaavalaisiin tehtäviin ”hyvin todennäköisesti”.

Tulokset näkyvät hitaasti

Vaikka rauhanturvaajien työn tuloksia ei näe nopeasti, jotain jäi sotilaspastori **Janne Aallon** mieleen: pikkutyöt matkalla kouluun. Tytöt kouluun, Afganistanissa.

Tunnelma oli apea kun Janne Aalto aloitti puolivuotisen jaksonsa helmikuussa. Kaksi ruotsalaista rauhantur-

Kapteeni Mikko Kuokka ja sotilaspastori Janne Aalto.

vaajaa oli ammuttu pari päivää aikaisemmin. Aalto toimi PRT-esikunnassa Masar-e-Sharifissa.

Aallon mielestä ei kannata turhautua, vaikka työn tuloksia syntyy hitaasti. Toimintaa on joka tapauksessa ajateltava pitkäjänteisesti.

– Paineita syntyy kun ollaan kaukana kotoa. Afganistanissa riskit on hyväksytty, mutta huoli kotiväestä ja heidän jaksamisestaan voi vaivata mieltä.

Sotilaspastori liikkui alueella partioiden mukana.

Ympäri vuorokautinen palveluksessa olo, ajoittain jännittynyt ilmapiiri ja leirissä pysyttely vaativat henkistä kanttia.

– Opin siellä paljon itsestäni ja muista. Niitä asioita voi käyttää esimerkiksi etiikan opetuksessa.

Säätiöltä lisäpontta tutkimuksen tekoon

Suomalainen strategisen
tutkimuksen ja seurannan tukisäätiö

Yliopistomaailmassa tieteellistä tutkimusta tukee useita säätiöitä. Säätiöiden myöntämä tutkimusrahoitus ei ole vielä löytänyt laajasti tietään puolustusvoimien piirissä toimiville tutkijoille eikä sotatieteiden tutkimukseen ole kovin laajasti säätiörahoitusta saatavissa. Yksi lähellä maanpuolustusta oleva säätiö on Suomalainen strategisen tutkimuksen ja seurannan tukisäätiö (STRATU).

Info

- Suomalainen strategisen tutkimuksen ja seurannan tukisäätiö (STRATU)
- perustettu 1995 DI Nils-Erik Stenbäckin lahjoitusvaroin
- myöntää tutkimusapurahoja, stipendejä, matka-apurahoja ja muuta taloudellista tukea strategiseen tutkimukseen aina 8000 euroon asti
- Säätiön apurahoille on jatkuva haku.
- Hakemusten tulee olla perillä asiamiehellä kolme viikkoa ennen hallituksen kokousta tullakseen siinä käsitellyiksi.
- elokuussa 2010 säätiö palkitsi kiitettävästä opintomenestyksestä 400 euron tunnustusstipendin kadettilyikersantti Mikko Salmisen ja kadettikersantti Timo Leppäsen sekä myönsi majuri Juha Mäkelälle 2000 euron apurahan jatko-opintoihin.
- Lisätietoja säätiön asiamieheltä: erikoistutkija, FT Joonas Sipilä (joonas.sipila(at)mil.fi, puh. 0299 530 621)

Yliopistomaailmassa tieteellistä tutkimusta tukee useita säätiöitä. Säätiöiden myöntämä tutkimusrahoitus ei ole vielä löytänyt laajasti tietään puolustusvoimien piirissä toimiville tutkijoille eikä sotatieteiden tutkimukseen ole kovin laajasti säätiörahoitusta saatavissa. Yksi lähellä maanpuolustusta oleva säätiö on Suomalainen strategisen tutkimuksen ja seurannan tukisäätiö (STRATU).

Teekkarista tiedustelun kautta teollisuusmieheksi - säätiön perustajan vaiherikas elämä

Säätiön perusti 1995 DI Nils-Erik Stenbäck ja lahjoitti sille alkupääoman. Hän halusi perustettavan säätiön palvelevan strategista tutkimusta, jonka koki alirahoitetuksi niin puolustusvoimissa kuin suomalaisessa yliopistomaailmassakin.

Stenbäck valmistui diplomi-insinööriksi Dresdenin Teknillisestä Korkeakoulusta syksyllä

1939. Hänen sotavuosistaan tuli hyvin vaiherikkaat. Astuttuaan asepalvelukseen talvella 1940 hän joutui nopeasti teknisiin tutkimustehtäviin. Syksyllä 1941 Stenbäck sai komennuksen Yhdysvaltoihin sotilasasiamiehen tekniseksi apulaiseksi. Käytännössä hän joutui hoitamaan vuoden ajan kaikkia sotilasasiamiehen tehtäviä Washingtonissa. Kesällä 1943 suomalaisten sotilasasiamiesten oli poistuttava USA:sta. Sodan loppuvaiheet Stenbäck palveli Päämajan tiedusteluosastossa, tehtävänäään sotaa käyvien maiden sotapotentialin analysointi. Sotilasarvoltaan hän oli insinöörikapteeni.

Sodan jälkeen hän loi menestyksekkään uran teollisuusmiehenä, muun muassa teknistä maahantuontia harjoittavien yhtiöiden perustajana ja johtajana. Nils-Erik Stenbäck piti erittäin korkeassa arvossa sitä kokemusta, jonka hän oli saanut sodan ajan tiedustelu-upseerina ja analyytikkona. Samoin hän korosti aina teknis-tieteellisen tutkimuksen merkitystä. Diplomi-insinööri Nils-Erik Stenbäck kuoli

19.9.2008 kotonaan Helsingissä. Hän on julkaissut sota-ajan muistelmansa *Vaaran merkit* (2000) ja opiskeluajan muistelmät *Teekkarina Hitlerin Saksassa* (2002). Ne ovat valaisevaa luettavaa tämän päivän yliopisto-opiskelijoillekin.

Mitä säätiö tukee?

Suomalaisen strategisen tutkimuksen ja seurannan tukisäätiön tarkoituksena on tukea Suomen maanpuolustukseen liittyvää maailmanlaajuista turvallisuuspoliittisen ja sotilaallisen tilanteen ja niiden kehityksen tutkimusta ja seurantaa. Säätiö toteuttaa tarkoitustaan myöntämällä stipendejä, matka-apurahoja, tutkimusapurahoja sekä muuta taloudellista tukea tutkimus- ja seurantatyötä, teknisiä ja muita kehittämishankkeita, julkaisuja sekä koti- ja ulkomailla tapahtuvia opintoja varten.

Säätiö voi myöntää hakemuksesta rahoitusta kaikille, myös puolustusvoimien ulkopuo-

lisille, säätiön tukemista kohteista kiinnostuneille aina pro gradu-tasosta alkaen ja siitä eteenpäin. Säätiö myöntää myös suurempia yksittäisiä apurahoja. Säätiöiden rahoitusta kannattaa vaatimusten täyttyessä rohkeasti hakea, kaikki ei omin varoin ole mahdollista ja joskus se pienikin lisä riittää tekemään tutkimuksesta merkittävän.

Säätiö myös palkitsee opinnoissaan hyvin menestyneitä kadetteja ja esipuseerikurssin oppilaita, joiden opinnot ja opinnäytetyöt liittyvät esimerkiksi tiedusteluun, taistelukentän valvontaan tai elektroniseen sodankäyntiin.

*Erikoistutkija
FT Joonas Sipilä*

Tutkittua ja julkaistua - uusinta MPKK:lta

Sotahistoria

Pekka Visuri

Idän ja lännen välissä – puolustuspolitiikka presidentti Kekkosen kaudella

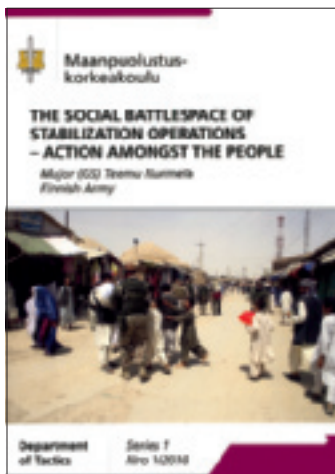
Urho Kekkosen presidenttikauden 1956-81 ulko- ja sisäpolitiikasta on tehty monia tutkimuksia, mutta selvästi vähemmälle huomiolle on jäänyt kylmän sodan pahimpien aikojen puolustuspolitiikka. Kirjassa tarkastellaan Suomen strategisen aseman kehittymistä ja puolustuspoliittisia ratkaisuja turvallisuuspolitiikan osana.

Jukka I. Mattila

Mannerheimin valkoisen armeijan sotilaspuvut

Mittava tietokirja esittelee itsenäisyytemme alun valkoisen armeijan sotilaspukuja, arvomerkkejä ja varustusta. Asiaa elävöittää yli 500 valokuvaa sotilaspukujen eri versioista. Aikalaisten kertomukset sotilaspuvuista ja niiden käytöstä valottavat kenttävarustuksen monipuolisuutta.

Taktiikka

Teemu Nurmela

The Social Battlespace of Stabilization Operations - Action Amongst the People

Tutkimuksessa tarkastellaan maajoukkojen suoritettamia vakauttamisoperaatioita uudenaikaisesta näkökulmasta. Sosiaalisen taistelutilan (Social Battlespace) käsite tuo perinteisen maasto- ja viholliseskeisen näkökulman rinnalle ihmiskeskeisen lähestymistavan.

Vesa Valtonen, väitöskirja

Turvallisuustoimijoiden yhteistyö operatiivis-taktisesta näkökulmasta

"Virkapuvut, pikkutakit ja villapaidat" eli viranomaiset sekä yksityisen ja vapaaehtoisen sektorin toimijat edistävät yhteistyössä suomalaisten turvallisuutta. Väitöstutkimus vahvistaa käsitystä suomalaisen turvallisuusalan hyvästä yhteistyöstä, mutta yhteistyöosaamisessa on kuitenkin myös paljon kehitettävää.

Strategia

Jyrki Saario

Increasing Security, but Avoiding a Security Dilemma. Perspectives on the U.S. Ballistic Missile Defence in Europe

Vuoden 2001 jälkeen USA on ottanut aloitteellisuuden omiin käsiinsä estääkseen uusia terrori-iskuja. USA on alkanut kehittää ballistisiin ohjuksiin perustuvaa puolustusjärjestelmää (BMDS) niin sanottujen roistovaltioiden iskujen varalle. Tutkimus keskittyy USA:n suunnitelmiin rakentaa BMDS Eurooppaan.

Luutnantin puhe

Herra kenraali,
kunnioitetut sotiemme veteraanit,
arvoiset kutsuvieraat,
hyvät naiset ja herrat,
rakkaat kadettiveljet ja –sisaret.

Olen saanut suuren kunnian puhua teille tänään valmistuvien luutnanttien puolesta. Kolmen vuoden tiivis paketti on vihdoinkin päätöksessään ja uskoisin, että meidän opiskelijoiden lisäksi myös moni läheisistämme ja etenkin opettajistamme on hartaasti odottanut valmistumistamme ja huokaisee helpotuksesta tämän päivän vihdoinkin koittaessa. Puheenvuorossani tulen kadettikoulussa varsin tutuksi tulleeeseen tapaan refleктоimaan kuluneita opintojamme.

Viime vuosina upseerikoulutus on käynyt läpi merkittäviä muutoksia. Opiskelijalle akateemisten ja ammatillisten opintojen yhteensovittaminen on näyttäytynyt opintojen lisääntyneenä monipuolisuutena, jota vastaavaa ei taida muualla yliopistomaailmassa olla tarjolla. MPKK on vakiinnuttanut asemaansa muiden suomalaisten yliopistojen joukossa, mikä on näkynyt kadeteille konkreettisesti mm. vierailevina luennoitsijoina, JOO-opiskelijoina sekä jopa vapaa-ajalle ulottuvana poikkitieteellisenä yhteistyönä. Vanhempien sotilashenkilöiden ei kuitenkaan tarvitse huolestua - akateemisuus ei ole suinkaan korvannut sotilaallisuutta, vaan opinnoistamme on muokattu kattava kokonaisuus, jossa tieteellinen ja ammatillinen ulottuvuus on integroitu perinteiseen upseerikasvatukseen ja sotilaskoulutukseen. Näin ollen tutkintomme vastaa entistä paremmin toimintaympäristön ja yhteiskunnan vaatimuksia.

Kadettikoulusta valmistuessamme voimme kutsua toisiamme sotatieteiden kandidaatin lisäksi upseereiksi ja herrasmiehiksi, mutta mitä nämä erinäiset tittelit todellisuudessa pitävät sisällään ja mitä ne ovat meiltä edellyttäneet ja mitä ne edellyttävät meiltä tulevaisuudessa?

Kolmen työntäyteisen vuoden aikana olemme matkustaneet ympäri Suomea sekä maamme rajojen ulkopuolella etsien opintojen punaista lankaa Santahaminasta, puolustushaara- ja aselajikouluilta sekä tietenkin lukuisilta harjoitusalueilta.

Olemme harjoitelleet sotilaan perustaitoja, saavuttaneet työelämässä tarvittavia oikeuksia ja pätevyyskäs, kehittäneet vuorovaikutus- ja johtamistaitojamme, tehneet tutkimusta sekä avartaneet ajattelutapojamme ja maailmankuvaamme. Päivät ja viikot ovat usein venyneet pitkiksi ja väsymystä vastaan on taisteltu paitsi maastossa komppanian päällikön suunnittelu- ja päätöksentekoprosesseja harjoitellessa myös luentosaleissa opettajien luennoissa monikantaaltomoduloinnista, johtamisen nelikentän eri osa-alueiden keskinäisriippuvuudesta tai fenomenologis-hermeneuttisesta tutkimuksesta.

Kestävyyttä on siis vaadittu paitsi oppitunneilla istuessa myös ampuma- ja taisteluharjoituksissa, paraatiharjoituksissa sekä kadettien keskinäisen illanvieron venyessä aamun sarastukseen. Yön pimeinä tunteina kadetit eivät suinkaan ole hiljentyneet, vaan myös silloin on työstetty ampumakäsikirjoja, viimeistelty kandidaatin tutkielmia tai järjestetty muuta kadettiystävällistä ohjelmaa. Samalla on päästy luomaan suhteita siviilimaailmaan.

Opintojen aikana moni meistä on rakentanut tulevaisuuttaan myös koulun ulkopuolella. Toisilla tämä on merkinnyt perheen perustamista, toisilla koulun ulkopuolisia opintoja tai työntekeä opintojen ohella. Kaiken kaikkiaan tekemistä on ollut enemmän kuin riittävästi ja ainakin näin jälkikäteen voimme todeta, että kolme vuotta on kulunut erittäin nopeasti, vaikka ajoittain matka on tuntunut pitkältä ja aika on tuntunut miltei seisovan paikoillaan.

Kadettikoulussa meitä on koulutettu, kasvatettu ja sivistetty ja meistä on pyritty tekemään johtajia, kouluttajia ja kasvattajia. On kuitenkin muistettava, että olemme vasta ammattitaidon kehittämisen alkutaipaleilla ja oppiminen tulee jatkumaan myös alkavalla työurallamme.

Mielestäni opintojemme tärkeimpänä antina ovat olleet ensinnäkin koulun aikana omaksuttu periksi antamaton ja yritteliäs asenne ja sen myötä vahva halu kehittyä ja antaa kaikkensa tehtävän kuin tehtävän suorittamiseksi sekä toiseksi opintojen antama oppimis- ja soveltamiskyky, jonka myötä kykenemme aktiivisesti ja oma-aloitteisesti hankkimaan uutta tietoa, käsittelemään sitä kriittisesti sekä soveltamaan sitä eri tilanteissa ja ympäristöissä. Etenkin nykypäivän muuttuvassa maailmassa koulu-

tuksen ja harjoittelun kautta omaksuttu nopea tilanteenarviointi- ja toimeenpanokyky on avainasemassa.

Kolmanneksi nostaisin esille kurssilaisten välille rakentuneen vahvan siteen, kadettihengen, joka on näkynyt kurssimme keskuudessa jatkuvana yhdessä tekemisellä ja olemisena, avoimena ja kannustavana ilmapiirinä sekä kurssitovereiden välisenä ehdottomana luottamuksena.

Toinen toistaan on tuettu oli kyse sitten fysiikan laskuharjoituksista tai kielitutkinnosta selviytymisestä, teltan pystyttämisestä pilkkopimeässä metsässä räntäsateessa tai siviilielämän moninaisista ongelmista. Upseerikasvatuksen myötä olemme puolestaan omaksuneet nuorelle upseerille sopivaa nöyryyttä sekä tietynlaisia arvoja ja käytöstapoja, joiden myötä yhteys aiempiin sukupolviin sekä kunnioitus heidän tekemälleen työlleen ja uhrauksilleen säilyy vahvana.

Perinteisesti vastaavanlaisissa puheissa on tapana jakaa elämäntapahtumia, mutta uskoisin, että nuorelle upseerille on soveljampaa jakaa kansanne valmistuvien näkemyksiä ja odotuksia tulevasta työurasta, jotka varmasti kiinnostavat etenkin vanhempia kuuliioita. Tällä hetkellä päällimmäisenä kaikkien meidän valmistuvien mielessä onkin näiden päätösjuhllisuuksien sekä tulevan illan vauhtirikkaan ohjelman, ja tietenkin tyttöystävien ja puolisoideimme lisäksi, alkava työuramme ja etenkin ensimmäinen työtehtävämme.

Arvoisat kurssitoverit, tiedän, että jokainen meistä odottaa innolla sitä, että pääsee soveltamaan saamaamme koulutusta käytännössä sekä testaamaan, hyödyntämään ja täydentämään koulun antamia oppeja kentällä. Näin alkuvaiheessa työpaikkaan ja -tehtäviin perehtyminen, omien tehtävien ja vastuiden sisäistäminen, oman paikan löytäminen työyhteisössä sekä ennen kaikkea varsinaisen käytännön työn tekeminen tulevat olemaan keskeisessä asemassa.

Uskon, että päästyämme sisään työkuviioihin alamme myös itse saamaan enemmän irti työstämme. Tällä tarkoitan toki myös ammattitaitomme kehittymistä, mutta enemmänkin sitä, että kokemuksen karttuessa näemme ja ymmärrämme aiempaa paremmin työme merkityksellisyys ja yhteis-

kunnallisen vaikuttavuuden oli kyse sitten valtion sisäisen tai ulkoisen turvallisuuden takaamisesta tai suomalaisten nuorten henkisestä ja fyysisestä kasvattamisesta.

Uran edetessä tehtävät muuttuvat aiempaa moniulotteisimmiksi ja haastavimmiksi. Omalta osaltani odotan, etenkin moninaisten yhteistyötahojen ja viranomaisen kanssa toimimista sekä kansainvälisiä tehtäviä, joita tiedän rajavartiolaitoksen laajaan tehtäväkenttään kuuluvan. Vaikka tulevaisuus näyttää etenkin tänään erittäin valoisalta on selvää, että niin rajavartiolaitokseen kuin puolustusvoimiin tulee kohdistumaan tulevaisuudessa lisääntyvää muutospainetta, joka tulee jollain tapaa heijastumaan myös meidän urakehitykseen. Johtajina meidän on kannettava vastuamme myös vaikeina aikoina ja kuljettava etenkin mahdollisissa muutosprosesseissa joukkomme edessä, suunnan näyttäjinä.

Herra maanpuolustuskorkeakoulun rehtori, arvoisa koulujen henkilökunta. Haluan kaikkien valmistuvien puolesta kiittää Maanpuolustuskorkeakoulun, puolustushaara-, aselaji- ja toimialakoulujen henkilöstöä kaikesta siitä työstä, jonka olette tehneet opintojemme suunnittelun ja toteutuksen eteen. Haluan myös erityisesti kiittää kurssinjohtajaamme majuri Marko Hirsimäkeä opintojemme ohjauksesta sekä kurssilaisten huolenpidosta ja yksilöllisestä kohtaamisesta. Lisäksi haluan vielä erikseen rajavartiolaitolinjan puolesta kiittää Raja- ja merivartiokoulua sekä raja-kurssinjohtajaamme kapteeni Mika Suomalaista erittäin nykypäiväisistä ja käytännönläheisistä rajaturvallisuusalan opinnoista.

Arvoisat valmistuneiden luutnanttien läheiset. Opiskelumme on vaatinut paljon myös teiltä. Haluan kiittää kaikkia perheenjäseniä ja läheisiä näiden kolmen vuoden aikana antamastanne tuesta sekä osoittamastanne ymmärtävyisyydestä, jota ilman en olisi ainakaan henkilökohtaisesti pärjännyt. Tukea ja kärsivällisyyttä tullaan varmasti tarvitsemaan myös alkavalla työuralla.

On hyvä, että Isänmaallemme tärkeää työtä tehdessämme, meillä on läheisiä jotka muistuttavat meitä

siitä, miten tärkeää on viettää aikaa meille rakkaiden ihmisten kanssa ja siitä, minkä puolesta me todella tätä työtä teemme.

Rakkaat kurssitoverit. Haluan myös kiittää kaikkia teitä yhteisistä kokemuksista, jotka itsessään ovat olleet näiden kolmen vuoden arvoisia. Mukaan on mahtunut niin hyviä kuin huonoja hetkiä, mutta yhdessä jaettujen onnistumisien ja epäonnistumisen kautta olemme ponnistelleet eteenpäin ja oppineet toisiltamme. Samalla olemme muodostaneet elinikäisiä ystävyys-suhteita.

Muistakaa, että vaikka uramme tulevat etenemään vuosien saatossa hyvinkin erilaisiin suuntiin, tulemme aina olemaan osa tänään valmistunutta kadettikurssia ja sitä katkeamatonta ketjua, johon jokainen meistä ja tarpeen vaatiessa koko suomalainen yhteiskunta voi tukeutua. Toivotan teille kaikille onnea ja menestystä!

Samuel Siljanen

Yhteiskuntaopin opettajat strategien koulutuksessa

Yliopistojen kolmannesta tehtävästä, yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, käydään Maanpuolustuskorkeakoululla usein keskustelua. Monesti on epäselvää millaista vaikuttamisen tulisi olla, kenen vastuulle se kuuluu tai onko se ylipäättään kovin merkityksellistä.

Strategian laitos on toiminut asiassa usein MPKK:n suunnannäyttäjänä. Nyt strategeille avautui uudenlainen yhteiskunnallisen vaikuttamisen keino, kun Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto pyysi Strategian laitoksen tutkijoita pitämään jäsenilleen koulutuspäivän. Laitos otti haasteen vastaan täydellä teholla.

– Meillä on tässä jalkeilla laitoksen ykkösketju. Lauantaista huolimatta jokainen meistä on paikalla vapaaehtoisesti, Strategian laitoksen johtaja *Ju-*

ba-Antero Puistola hehkuttaa seminaarin alkua odotellessaan.

Puistola täräyttää lauantaiaamun unisimmat opettajat hereille näyttämällä esitelmänsä alkuun videoita hyökkäyksistä, joissa kohde on ollut täysin puolustuskyvytön. Puistola jatkaa kierrättämällä opettajia vauhdilla ympäri maailman kriisistä ja uhkasta toiseen kertoen maailmanpolitiikasta laajempia ilmiöitä, joista ei usein kerrota mediassa. Kuulijakunnasta tuleekin toivottu kysymys: miten me riviopettajat voisimme olla muun kuin uutisissa esitetyn tiedon varassa. Puistola patistelee olemaan tukeutumatta liikaa vain Suomen uutislähteisiin.

– Strategian laitoksella me koitamme painottaa oppilaillemme medialukutaidon merkitystä. Katsokaa vaikkapa eri uutiskanavia eri puolelta maail-

maa; vaikkapa Al Jazeeraa, Venäjän uutiskanavia ja CNN:ää. Kaikki ne kertovat samoista konflikteista, mutta aivan eri näkökulmista. Näitä yhdistelemällä saa monipuolisemman kuvan maailmasta.

EU Soft Powerin suurvaltana

Toisessa esitelmässä laitoksen erikoistutkija **Tommi Koivula** vertailee YK:n, NATO:n ja EU:n potentiaali kriisien hallinnassa. Koivulan mukaan EU:lla on yllättävänkin voimakas Soft Power -vaikutuskeino naapurustoonsa. Esimerkiksi Balkanin niemimaalla EU on pystynyt lukuisilla instrumenteilla liuentamaan etnisiä jännitteitä.

– EU on käyttänyt naapurustoonsa tehokkaasti ja melko huomaamattomasti ”Tekin pääsette EU:n jäseneksi, kunhan teette uudistuksia” -korttia, Koivula selvittää.

Toisaalta Koivulan mukaan EU:n laajenemislupaus on menettämässä merkitystään. Unionin sisältä on alkanut nousta mielipiteitä, että unionin luonnolliset rajat on jo saavutettu. Sen vuoksi esimerkiksi Turkissa on alettu kysyä onko EU edes tosissaan heidän jäsenyytensä kanssa.

Seuraavaksi irti päästetään **Alpo Juntunen**, jonka kunnioitettavan pitkällä tutkijanuralla vain ensimmäinen tutkimus käsittelee muuta kuin Venäjää. Juntunen laittaaakin opettajille tiiviin tietopaketin nyky-Venäjästä erityisesti venäläisten näkökulmista maailmanpolitiikkaan.

Suomessa on viimeaikoina vellonut vilkas median värittämä mielipiteiden vaihto Venäjän nykytilasta. Juntunen katsoo keskustelua myös Venäjän näkökulmasta.

– Jokainen venäläinen pitää itseään suurvallan kansalaisena. Suurvaltastatuksen epäminen katsotaan pyhäinhäväistyksiksi – samoin kuin suomalaiset sotaveteraanit pitävät itseään talvisodan voittajina. Tätä asetelmaa monikaan ei Suomessa käsitä, Juntunen painottaa.

Ammattiarmeijaa vai asevelvollisuutta?

Viimeisenä lavalle nousee erikoistutkija **Joonas Sipilä**, jonka esitelmä keskittyy Suomen puolusta-

miseen ja sen tulevaisuuteen. Viimeistään Ruotsin siirtyminen ammattiarmeijaan laukaisi Suomessa paikoin surrealistisiakin sävyjä saaneen vilkkaan keskustelun asevelvollisuudesta suhteessa ammattiarmeijaan. Sipilä käy läpi Euroopan maissa käytyä vastaavaa keskustelua.

– Kun tarkastellaan Euroopan maissa käytyä argumentointia havaitaan, että maasta toiseen esiintyy pitkälti samoja perusteluja sekä puolesta että vastaan, Sipilä selventää.

Esimerkiksi järjestelmän hintaa käytetään perusteluna sekä ammattiarmeijan että asevelvollisuuden puolesta lähes jokaisessa maassa.

Koulutuspäivän päättää innostuneeksi mielipiteidenvaihdoksi yltävä kysymys–vastaus –osuus. Opettajien kysymykset liikkuvat Georgian kriisistä siihen, miten todennäköisenä pidetään Kaukasiassa tapahtuvaa merkittävää kriisiä lähivuosina, Suomen suuren tykistön merkityksestä YK-joukkojen kyvyttömyyteen ja tietosodankäynnistä biologiseen ja kemialliseen sotaan.

Oikea termistö auttaa opettamaan

Historian ja yhteiskuntaopin opettaja **Kristiina Kapanen** Martinlaakson koululta, Vantaalta tuli kuuntelemaan erityisesti Alpo Juntusta.

– Opiskelin aikoinani Turun yliopistolla ja Juntunen oli silloin siellä vetämässä erittäin vaikuttavia luentoja.

Kapanen kiittelee koulutuspäivän kokoavaa globaalia tietoa, jota voi hyödyntää suoraan opetuksessa. Erityisesti uusiin uhkiiin liittyvät aiheet, kuten bioaseet ja verkkoon kohdistuvat iskut, ovat olleet mielenkiintoista ja uutta asiaa. Kapanen mukaan terminologian päivittäminenkin tuli tarpeeseen.

– Erityisesti nuorilla pojilla on usein syvää kiinnostusta puolustusvoimia kohtaan. Oikea termistö auttaa aiheesta puhumiseen.

Strategian laitoksen tutkijat luennoivat Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liiton koulutuspäivässä Helsingissä 11.9.2010.

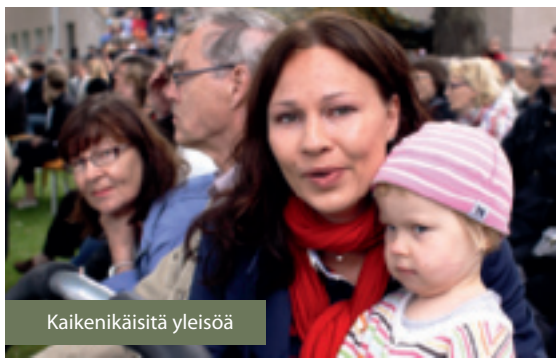
Sami Hannula & Hanna Pakarinen

Lisbet Björklund & Osmo Ikonen

Annika Rönnerberg & Sanna Mäkelä jatsitunnelmassa

Kaikenikäisiä yleisöä

MILjazzin suosio kasvaa

Kolmas vuosi peräkkäin lämmin ja satamaton jatsipäivä, ja yleisöä yli 1600. Kaksi ennätystä kesäkuisessa MILjazz-tapahtumassa.

Sotilasmusiikin, Santahaminan ja Maanpuolustuskorkeakoulun kampuksen suosio kasvaa vuosi vuodelta. Laatu kiinnostaa, toritapahtumat ovat erikseen.

Kolme orkesteria, neljä solistia ja bussikuljetus Herttoniemen metroasemalta – kaikki ilmaiseksi. Ei sponsorimainontaa, ei kaupallisia tiedotteita. Se on sotilasmusiikkia korvalle ja silmälle. Ja suulle tietty olutta ja makkaraa.

Kaartin Combon solistina lauloi Hanna Pakarinen, Savon Sotilassoittokunnan solistina oli Eero Koivistoinen ja Varusmiessoittokunnan solisteina esiintyivät Sami Saari ja Osmo Ikonen.

Tavataan taas ensi kesäkuussa jatsijuhlassa! Silloinkin on lämmintä ja aurinko paistaa.

Takuulla. Varmasti. Ehkä.

*Tällä palstalla haastatellaan entisiä sotakoulujen johtajia ja opettajia.
Tavoitteena on esitellä eri aikakausien upseerikasvatuksen ja -koulutuksen paino-
tuksia ja tuoda esille haastateltavan kokemuksia ja havaintoja virkauran varrelta.
Maanpuolustuskorkeakoulun Perinneyhdistys haluaa tällä tavoin
osoittaa arvostusta aiempien opettajapolvien työlle.*

Tällä kertaa on haastateltavana eversti **Pertti Vuolento** (s. 1939). Pertti Vuolennon monipuolinen upseerin ura alkoi vuonna 1961 opetusupseerina ja komppanian päällikkönä Uudenmaan Jääkäripataljoonassa. Hän on toiminut opettajana sekä Kadettikoulussa että Taistelukoulussa. Maavoimien ja Puolustusvoimien kehittämiseen hän on osallistunut Pääesikunnan jalkaväkitoimiston päällikkönä ja koulutusosaston päällikkönä. Hän on toiminut pataljoonan komentajana ja esikuntapäällikkönä Karjalan Prikaatissa, prikaatin komentajana Kainuun Prikaatissa sekä Taistelukoulun johtajana. Ennen siirtymistään reserviin vuonna 1994 Pertti Vuolento toimi vastaperustetun Maanpuolustuskorkeakoulun Koulutustaidon laitoksen johtajana.

Upseerin uralle

– Upseerin uralle veti isän perintö. Isäni on myös upseeri, tosin ei kadettiupseeri. Hän kävi aikanaan upseerien peruskurssin ja myöhemmin myös Sotakorkeakoulun ja toimi mm. SKK:n huoltotaktiikan opettajana lähes kymmenen vuotta. Vaikka isä kehottikin etsimään muita ammatteja päädyin tähän. Kasarmilla kasvaneena olin niin tottunut tähän ympäristöön ja elämään. Toinen vaihtoehto olisi ollut voimistelun opettaja.

Siihen aikaan kadettielämä oli hieman toisenlaista. Vanhemman ja nuoremman kurssin välinen suhde oli välillä kriittinenkin. Siihen oli totutteleminen. Nuoremman kurssin tultua taloon vahinko tietysti kiersi. Sitten tapahtuikin ikävä tapaturma: nuoremmalta kadettikurssilta yksi mies sekosi, aiheuttaen aikamoiset tutkinnot. Sen jälkeen nuorempien ja vanhempien kadettien välinen kanssakäyminen väheni minimiin. Se oli terve muutos, vaikka aiemmallakin menolla oli puolensa – mm. keräämällä vanhempien kadettien nimikirjoituksia ja esittäytymällä, sitä oppi tuntemaan heidät aivan eri tarkkuudella.

46. Kadettikurssi oli suuri. Kurssin aloitti 132 kadettia ja meitä valmistui 116 upseeria lentäjät mukaan lukien. Siihen lisäksi vielä veljeskurssin 25 merikadettia. Opetus oli varsin koulutustai-

to- ja taktiikkapainotteista. Tutkimustöitä ei paljon tehty. Meistä tuli hyviä kouluttajia, mutta ei tutkijoita.

Siihen aikaan...

Puolustusvoimia vaivasi 1960-luvulla ankara upseeripula. Joukko-osastoissa saattoi jopa kesävierikki toimia komppanian päällikkönä. Juuri niinä vuosina, kun olin Kadettikoulussa kouluttajana 1960-luvun lopulla, tätä vajetta paikattiin toimeenpanemalla suuria kadetti- kursseja. Näitä olivat 49. ja 50. kadettikurssi sekä 51. kadettikurssi kaikkein suurimpana. Jalkaväkilinjakin oli viimeksi mainitulla 120 kadettia, kun se pienimmillään oli 21 kadettia niiden viiden vuoden aikana, kun talossa olin.

1960-luvun alussa tapahtui myös taktiikassa suuri muutos, kun siirryttiin hevosvetoisesta pataljoonasta traktorivetoiseen pataljoonaan. Olin silloin itse oppilaana kapteenikurssilla. Ei ollut ohjesääntöjä, vaan opetuksessa toimittiin erilaisen ”prujujen” varassa.

Tuusulassa

– Taistelukoulussa toimin aluksi kolme vuotta kapteenikurssien opettajana ja sitten kaksi vuotta esiupseerikurssien opettajana. Taistelukoulu oli parhaita palveluspaikkojani. Siellä sai työskennellä saman ikäisten opettajien kanssa ja opiskelijat olivat innokkaita. Kapteenikurssilaiset olivat kaikki entisiä kadettejani, joten he joutuivat toisen kerran kestämaan samaa miestä!

Opetuspaikkana Taistelukoulu oli erinomainen, vaikka opetustiloista olikin siihen aikaan pula. Hankaluutena olivat suuret kurssit. Kapteenikurssikin oli jaettu kolmeen luokkaan, ja kun meitä oli vain kolme opettajaa, ei siinä jäänyt paljoa aikaa opetuksen valmisteluun. Lisäksi kaikki muut harjoitukset, ampumaleirit ja johtamisharjoitukset ympäri maata piti valmistella. Kurssin johtajakin joutui aina välillä tuuraamaan, jotta yksi meistä kerrallaan pääsi valmistelevaan tulevaa harjoitusta. Aselajiohjatijat tietysti auttoivat osaltaan paljon.

Taistelukoulu järjesti siihen aikaan suuria valtakunnallisia sotapelejä, ampumaleirejä sekä sotilasläänitasoisia sotaharjoituksia.

Taistelukoulun hyvän hengen takana olivat tietysti koulun ja kurssien johtajat: Sakari Rusama ja Jukka Suviniemi olivat aikanaan koulun johtajia, Pekka Mustonen ja Martti Keskitalo kapteenikurssien sekä Lauri Autti ja Tuomo Tuominen esiupeeerikurssien johtajia. Lauri Autti pani esiupeeerikurssien taktiikan opetuksen uuteen uskoon ja Tuomo Tuominen taas nosti esiupeeerikoulutuksen arvostuksen uudelle tasolle. Esiupeeerikurssin koulutus oli osittain jopa edellä SKK:n opetusta, koska Taistelukoulussa oli jo silloin käytössä ns. fiktiivinen sotilasläänin opetuksen perustana.

Kun minut sitten vuonna 1992 määrättiin Taistelukoulun johtajaksi, olin varsin tyytyväinen päästyäni jokaisen jalkaväkimiehen toivepaikkaan. Valitettavasti tämä kolmivuotiseksi suunniteltu tehtävä jäi vain vajaan vuoden mittaiseksi, kun MPKK perustettiin jo 1.1.1993.

Joukoissa

Siirtyminen Karjalan Prikaatiin joukkojen pariin oli virkistävää. Taistelukoulun harjoituksissa olimme toki olleet paljon tekemisissä joukkojen

kanssa, joten työ ei ollut vierasta. Prikaatissa oli siihen aikaan pientä skismaa tykistön ja jalkaväen välillä. Karjalan Tykistörykmentin muutettua Lappeenrannasta Vekaranjärven varuskuntaan, siellä oli kaksi komentajaa ja kaksi esikuntapäällikköä päällekkäin: vaikka kuinka yritimme järjestää yhteisiä harjoituksia se ei juurikaan onnistunut.

Toimiessani Kainuun Prikaatin komentajana 1988 – 1990 siellä alkoi varsin hankala vaihe, kun joukkoja siirrettiin ja supistettiin: Ensiksi Pohjois-Karjalan Patteristo muutti Kajaaniin, sitten koko tykistörykmentin piti muuttaa Sodankylään, mutta ei muuttanutkaan, vaan Kainuun Prikaattia laajennettiin. Viestimiehet ja pioneerit siirrettiin ensin prikaatista muualle ja myöhemmin taas takaisin, kun prikaatista muodostettiin valmiusprikaati. Henkilöstön kanssa oli tällöin hankalaa, kun aina oli osa lähdössä pois. Joukko-osaston komentajan mahdollisuus vaikuttaa joukkojen siirtelyyn oli kovin pieni.

Muuten toiminta prikaatissa oli hyvin tuloksellista ja vakiintunutta. Siellä oli hyvät koulutusolosuhteet ja leirialueet, ja alueen väestö suhtautui myönteisesti prikaatiin. Uusi varusmieskoulutusjärjestelmä (5/2) muutti täydellisesti totutut ympyrät. Siihen aikaan oli ongelmana mm. kova polttoainepula, joka haitta-

si harjoitusten toimeenpanoa. Toinen ongelma oli kotimaiset Nasu-telakuorma-autot. Niitä oli tullut prikaatiin, mutta puolet niistä seisoj koko ajan, kun uusia teloja ei saatu, sillä teloja valmistava yritys oli myyty ruotsalaisille

Tela-ajoneuvoja oli kokeiltu aikaisempina vuosina joukoissa: ruotsalaista Bandvagnia Sodankylässä Jääkäriprikaatissa ja Nasua Kainuun Prikaatissa. Onneksi kokeiltiin, sillä Nasu oli alun perin aikamoinen susi. 0-sarja tilattiin ilman mitään kokeilutuloksia ja siinä havaittiin vakavia puutteita, mutta lopulta korjausten jälkeen Nasusta tuli varsin hyvä.

Vaikuttamassa

– PE:n jalkaväkitoimistossa palveleminen oli avartavaa, mutta kaikkein työläin tehtäväni. Siihen aikaan aselajitoimistot vastasivat niin alansa henkilöstöasioista, koulutuksesta kuin kalustosta ja materiaalihankinnoistakin. Toimisto suunnitteli ja johti myös lähes kaiken hankintoihin liittyvän kokeilutoiminnan. Siellä tuli jalkaväen henkilöstö tutuksi samalla kun joutui tekemisiin henkilöstöuudistustenkin kanssa.

Silloin suunniteltiin kovasti sekä puolustusvoimien että maavoimien organisaation uudistamista: oli mm. PURO eli puolustusvoimien

romuttamisohjelma ja MARO, maavoimien romuttamisohjelma”, kuten tuolloin leikkillisesti puhuttiin. PE:n järjestelyosaston kanssa teimme paljon laskelmia ra-organisaatioita varten sa-vahvuuksista, kuinka paljon joukkoja pitäisi perustaa ja kuinka paljon pitäisi kouluttaa reserviä - uudistus teetti paljon töitä!

MPKK

Korkeakoulun suunnittelusta vastasi vuodesta 1988 SKK:n johtama työryhmä. PE:n koulutusosaston päällikkönä en ollut mukana suunnittelussa – ihme kyllä! Myöskään Taistelukoulun johtajana en ehtinyt valmisteluun mukaan, vain toteutukseen. SKK:n työryhmä jätti mietintönsä vuonna 1992 esittäen, että uusi MPKK perustettaisiin 1.1.1995. Jostakin syystä perustamista aikaistettiin kahdella vuodella.

Aikaistaminen haittasi kovasti toiminnan tehokasta aloittamista: ei ollut opetustiloja, ei opettajia eikä opetussuunnitelmia. Ainelaitokset kiistelivät siitä mitkä asiat kuuluvat kenellekin, kuka opettaa mitä jne. Kadettikoulun johtaja Matti Lukkari suivaantui ja erosi palveluksesta. Kun itse ilmoittauduin koulutustaidonlaitoksen johtajaksi, minulle ei ollut osoittaa edes työhuonetta. Kommelluksia tuli, mutta niistä selvitettiin - ja nyt tunnutaan mentävän oikeaan suuntaan. Eni-

ten minua miellyttää pataljoonan komentajien koulutuksen arvostuksen palauttaminen. Taistelussa heidän panoksensa on ratkaisevan tärkeä.

PE:sta käytiin suunnitteluvaiheessa katsomassa Taistelukoulun eteläpuolella Tuusulanjärven rannalla sijaitsevaa Kunnallisopistoa (nykyisin kokoushotelli Gustavelundia) ajatuksella, että pääosa Maanpuolustuskorkeakoulua olisi sijoitettu sinne ja Kadettikoulu olisi säilynyt Santahaminassa. Taistelukoululla me pidimme tätä ratkaisua hyvänä. Siellä olisi ollut hyvät tilat ainelaitoksille ja jatkotutkinto-osastolle, jopa Maanpuolustuskurssillekin.

Mutta Gustavelund oli kuulemma liian kallis ja hieno, se olisi maksanut 20 miljoonaa markkaa! Siellä olisi ollut hyvät ja väljät majoitus- ja opetustilat, saunat, uima-altaat ym. Tuusulaan olisi muodostunut hyvä campusalue. Sen sijaan Santahaminassa ryhdyttiin peruskorjaamaan vanhoja Kadettikoulun rakennuksia, laajentamaan auditoriotaloa, saneeraamaan vanhaa jääkärikomppanian kasarmia, sen jälkeen Jääkäritaloa jne. Haluttiin keskittää upseerikoulutus Santaha-

minaan - siitä huolimatta annetaan yhä opetusta aselajikouluissa ympäri maata! Oppilaita majoitettiin ympäri Santahaminaa, jopa Vuosaareen ja Laajasaloon. Ehkä oikeampi MPKK:n kokoaminen Santahaminaan olisi vaatinut muuttaman vuoden lisääikää.

Taistelukoulun uutena johtajana MPKK:n perustaminen nopeutetussa aikataulussa oli kylmä suihku. Sotilaina tietysti sitouduin tehtyyn ratkaisuun. Taistelukoululla ilmeni jonkin verran ”muutosvastarintaa”, mutta kun päätös oli tehty, elettiin sen mukaan. Henkilökunnan suhtautumista muutokseen helpotti se, että heistä suurin osa sai jatkaa Tuusulassa, kun kapteeni- ja esiupseerikurssit toimeenpantiin ”Tuusulan osastossa” vielä pari-kolme vuotta.

Henkilökohtaisesti MPKK:n perustamisesta jäi ulkopuolisuuden tunne. En ollut mukana valmisteluvaiheessa, Koulutustaidon laitokseen tuli vain yksi upseeri Taistelukoululta ja muu henkilöstö

oli vierasta. Prikaatin komentajan, PE:n osastopäällikön ja Taistelukoulun johtajan tehtävien jälkeen koulutustaidonlaitoksen johtajan tehtävä ei tuntunut aivan oikean tasoiselta. Pääosin kadettien kouluttamiseen keskittyvän laitoksen johtajaksi olisi soveliain juuri joukko-osastossa pataljoonankomentajana toiminut upseeri. Kaikkiaan Puolustusvoimissa koulutus tuntuu välillä olevan vain välttämätön paha. Ihmettelen kuinka operatiivisia suunnitelmia laativat aikovat operaationsa suorittaa ellei heillä ole käytettävänä hyvin koulutettuja joukkoja.

Totesin, että kokonaisuutena saatoinkin olla varsin tyytyväinen uraani, ja päätin siirtyä reserviin 1.11.1994. Jälkeenpäin tarkastellen hienoin tehtäväni oli Kainuun Prikaatin komentajuus, mutta vaikuttavin PE:n jalkaväkitoimiston päällikön tehtävä. Upseerin ammatti on ollut hieno ja monipuolinen, ja se on antanut uusia haasteita koko palvelusuralle.

*Teksti S-G Grönberg
Kuvat Pertti Vuolento*

Naiskohtaloita kuvien takaa

Naiset suojelevat sodassa elämää, miehet käyvät sotaa. Se on uuden kuvateoksen "Me puolustimme elämää" keskeinen sanoma. Harvoin jos koskaan on julkaistu yhtä mielenkiintoista kirjaa Suomen naisten jatkosodasta.

Kirjan kuvitus on valittu puolustusvoimain Kuvakeskuksen 200 000 kuvasta sekä Lottamuseon 12000 kuvasta. Mukana on myös Rintamanaisten säätiön keräyksellä saadut yksityisten kuvat. Esipuheen on kirjoittanut Elisabeth Rehn, joka vertaa lapsuutensa sotamuistoja myöhempään Kosovon toimintansa muistoihin.

Mitä kirjan kuvissa näkyy? Mitä naiset tekivät sota-aikana vuodesta 1940 alkaen?

No tätä: ruokkivat, juottivat, vaatettivat, huolehtivat miesten töistä ja lapsista, eläimistä, vammautuneista ja kaatuneista. He pitivät yllä miesten taistelutahtoa ja esimerkiksi lotat vapauttivat työllään arviolta sata tuhatta miestä muihin tehtäviin. Rintamatehtäviin lotat kykenivät vapauttamaan *noin seitsemän divisioonan joukot*.

Kirjan vahvuus on, että useimmat kuvien naiset tunnetaan nimiltä ja heidän kohtaloistaan kerrotaan. Teemoihin jaetun kirjan vaikuttavin jakso on "Naiset kohtaavat taistelujen karneat jäljet."

Kaatuneiden huollossa työskenteli jopa 19-vuotiaita nuoria. Kesällä täytyi käsitellä mätäneviä ruumiita, talvella sulattaa lämmitetyssä riihessä kuolinasentoon jäätyneitä. Kaikkien hermot eivät tätä kestäneet. Jatkosodassa kaatuneiden evakointikeskukset huolsivat noin 40 000 ruumista.

Kirja on rehellinen kuvaus Suomen naisten osuudesta sota-ponnisteluihin. Kaikki ei ole hymistelevää ylistystä; sota-aikana oli prostituutiota, mustasukkaisuutta ja pikkurikoksia, mutta melko vähän.

Tuntuu oudolta lukea, että itkeminen sankarihautajaisissa ei ollut suotavaa, että leskien toivottiin pitävän surunsa sisällään ja eteenpäin piti katsoa lasten ja isänmaan parhaaksi.

*John Lagerbohm, Jenni Kirves ja Olli Kleemola:
Me puolustimme elämää. Otava 2010.*

LAADUNVARMISTUSJÄRJESTELMÄ KKA:N TÄHTÄIMESSÄ

AUDITOINTI 12.–14.10.2010

LAADUNEDISTÄMISAJONEUVO

LEA M/10

Moottori

- › Prosessit

Monitorit ja mittaristo

- › Palautejärjestelmä
- › Itsearviointi

Suojaus

- › Riskienhallinta

Miehistö

- › Jokainen MPKK-lainen

Suunta ja ohjaus

- › Strategia

Telat

- › Toiminnan ja resurssien suunnittelu ja seuranta

Viestijärjestelmä

- › Kehityskeskustelu

